

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Mads Andersen Listo til Skaunsgård i Vindum og hans nærmeste slægt.

2. udg. 2013¹

af

Bjørn Sommer.

Tilegnes Ole Bech Knudsen.

Slægten Listo har fælles oprindelse med **slægten Lønborg**, som allerede oplyst i en "Slægtetog" fra 1746 af **Frederik Hansen Lønborg**.²

Selvom Fr. Lønborg gerne vil argumentere for, at den danske slægt nedstammer fra en schweitzisk våbenførende familie "von Lønborg", er slægtens ældste med sikkerhed kendte mand dog HANS JENSEN SKRIVER, der som påvist af Carl Langholz³ var gift med MAREN IVERS DATTER HEMMET, en datter af sognepræst i Hemmet og Vium Hr. IVER GREGERSEN (præst 1559-17/8 1601) og hustru MAREN CLAUDATTER (død 14/8 1601). -

Fra Åbenrå og Lønborggård og Bøel til Øster List:

HANS JENSEN TOMBØL⁴, kaldet SKRIVER (15.-1635 – lever endnu 1634 i Bøel⁵, men er død før 4/8 1635 sst.⁶) – Skriver i Åbenrå, siden Skriver og Forpagter på Lønborggård og studehandler, derpå gårdmand i Bøel, Lønborg Sogn, Nørre-Horne Herred, Ringkøbing Amt. – Biografien fra 1746 lyder: "Denne gode Mands Sønne Søn var **Hans Jenssen**, Skriver udi Aabenraae, der udi begyndelsen af det 17de Ceculo sammesteds haver boet, hvis Huustro var **Maren Iffvers Datter** (lever 1645 som enke i Bøel). Men som høyædle og welbaarne Hr. Christopher Gersdorff, Hr. til Sæbygaard og Lønborg Bispgaard, med for om melte Hans Jenssen haver ført én fortolig Corespondance, haver hand paataget sig at forpagte af welb. Hr. Gersdorff disse 2de forbemelte Gaare og haver med sin Negoti (af Øxne) paa Holland til sinn Døde Dag samme beboet. I midler Tid at denne Mand Hans lenssen med sin kiære Hustru Maren Iffvers Datter haver boett udi Aabenraae, ere de d. 3die Ianuarii 1607 af Gud med een Søn bleven velsignede, hvelken Foreldrene effter deres medføde christelige Pligt ladet hannem udi dend hellige Daab, udi Vinstaakken Christo, inplante, hvor hand det Naun **JOHAN** er meddelt og given, og siden hos sine kiære Forældre forbleven og fult med dennom til Lønborg Bispgaard, hvor paa de boede, intil Hr. Gersdorff tog hannem til sig for at omgaaes med sine egne Børn, hvor hand udi boglige Studeringer med de adelige Børn er bleven opdraget, ja af sin Hiert elskende Moder, der haver baaret én serdelles Omsorg for dette sit første Føde, haver hun med stadig tro faste Tillid, med Hanna, Elkana Hustrøe, 1. Sam. 2. C., opoffret hannem Herren, hvortil deres Patron, Hr. Gersdorff, megetilgen haver forhiolpet. (Deres anden Søn) **IFFVER HANSEN**, var siden Ridefoget og siden efter Forpagter paa Liste, der udi Egteskab haver været Fader til adskillige Børn, hafft én **ANDERS IFFVERSEN** hvis Sønn var **MADTZ ANDERSEN**, Hr. til Schavengaar, der haver og hafft en Dell Børn. 3. **ABELL HANS DATTER**, giffi med .... (= ABILD Sl. IVER SMEDS, begr. 28/5 1688 i Kolding, 73 år, 7 måneder og 3 dage gammel – altså født ca. 1614) udi hvilket Egteskab de ere blevene Forældre til én Dell Børn, blandt hvilke vare 1. **ABIGELL** der kom udi EgteSkab **SVEND CRONLAND**, Borger udi Colding; udi hvilket Egte Skab de ere blevene Foreldre til 4re Børn, 1 Sønn og 3de Døttre." –

Ifølge 1746-biografien boede Hans Jensen Skriver i 1607 i Åbenrå, hvorefter han af Christoffer Gersdorff til Søbygård i Søby Sogn, Gjern Herred, Skanderborg Amt (død ca. 1634. – Ejede Søbygård fra 1612) fik betroet forpagtningen af Søbygård og Lønborggård. **Lønborggård** i Lønborg Sogn, Nørre Horne Herred, Ringkøbing Amt, tilhørte i årene fra Reformationen 1536- 1664 Kronen, så det må være som forpagter af Kronens gods, Hans Skriver flytter dertil. Som indvandret adelsmand fra Tyskland skulle Gersdorff skabe sig en karriere ved hoffet – og det er nok derfor han sideløbende overdrager Hans Skriver forpagtningen af sit eget gods **søbygård**. 1746-biografien over sønnen Hr. JOHAN HANSEN LØNBORG viser tydeligt, at Hans Skriver havde sin bopæl på Lønborggård, hvorfra han drev en intens handel med stude til Holland. Sønnens biografi bringes derfor her: "JOHAN HANSEN LØNBORG, fød 1607 d. 3de Ianuarii, og er, som før blev melt, kommet med sine kiære Forældre fra Aabenrae til Lønborg Bispgaard, hvor hand først udi sin Børne Lerdøm er bleven oplert, til hand var 6 Aar; hvor hand da blev hend sadt til welerverdige og vellerde Mand Hr. GREIERS INVOLSEN, da værende Sogne Prest i Hemmet og Proust for Nør-Herrett, hvor hand med hands egne Børn er oplert udi et Aar. Da hand nu haffde faaett én liden Forsmag af Studeringer, er hand formedelst sine Forældres og eget gode Rygte kommet udi ædle og vellbaarne Hr. CHRISTOPHER GERSDORFFS Huus, for at opmuntre denne Hr. sinne adelige Børn paa Sæbygaard, under Information af Magit. CHRISTEN CLEMMENSEN udi 3½ Aar. Men da samme deres Informator blev kaldet at vere Sogne Prest udi Wiborg, ere disse adelige Børn med hannem til Wiborg bleven forsendt. Men som Foreldrene sig unsaae at forsende deres Barn med forbemelt gode Mand, haver de sadt hannem udi Warde Skolle for sinne Studier videre at fortsætte. Men som disse adlige Børn ey kunde saune deres medCollega, haver Faderen effter Hr. GERSDORPHS Ville for sine Børns Nøtte taget hannem igjen fra Warde Skolle, og er hand da kommen til Sæbygaard, hvor hand forblev til 1622, da Faderen formedelst sin store Handell, som hand hafde paa Holland, hannem ey kunde unvære; tog ham saa med sig til Amsterdam, hvor hand udi Reining og Skrifning sig skulde perfectionere, mens som Moderen hannem udi sit Hierte Herren hafde opoffret, ey ville tilstede hannem der lengere en et halfft Aar at forblive, kom saa til Flensborg, hvor hand udi halfandet Aar forblev, derefter 1624 til Odense for sine Studie der ved Gimnatio

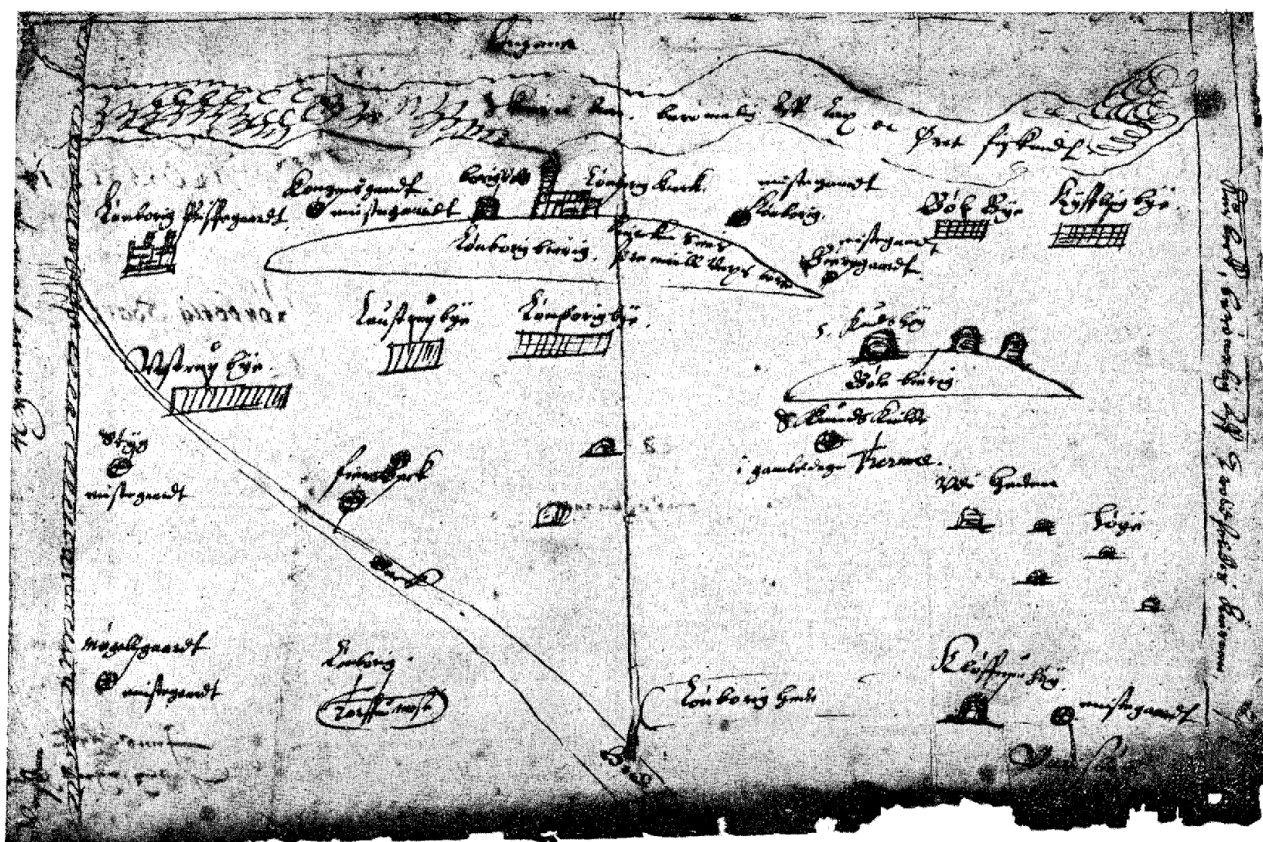
og sig til *Academiet at perfectionere, hvor hand da formedelst sin gode Opførsell kom udi welvisse Raadmand IENS MICHELSSSENS Huus, hvor hand forblev til 1629 d. 22. Martii, da hand med et berømmelig Testimonio fra Gümnasio blev demitert, og til det kong. e Academie udi Kiøbenhavn forsent, hvor hand blandt de hederlige Students Tall blev andtagen efter udstaaende Examen af Rechter WOLFGANGE RHUMANO og eligerede til privatum Professorum Magister NIELS PEDERSSSEN, der dend Tid var Lingvarum Orientalum Professor; frequenterede saa Academiitt indtil Augustii, da hand fomedelst dend svare Pest, som da udi Kiøbenhavn grasserede, tog saa hiem til sinne Forældre og der forblev Vinteren over, til dend 1te Martii 1630, da Proffessorerne igien begynte at lesse, hvor hand forblev til dend 28de Maij, da hand drog til Holland med hederlige og vellerde Mand Hr. JACOB HANSEN HIORDT for at informere hands Børn og der udi 2 år forblev til 1632, da hand igien til Kiøbenhavns Academie nedreiste.*” –

Hans Jensen Skriver har ifølge sønnens biografi overtaget forpagtningen på Lønborggård senest i 1613, da sønnen sendes fra Lønborggård til moderens fætter Hr. GREGERS ENEVOLDSEN, Sognepræst i Hemmet og Sønder Vium. Sønnens biografi synes ikke at understøtte, at faderen tillige var forpagter på Søbygård, idet dette ikke kan lægges til grund for at Johan Lønborg optages i huset på Søbygård til opmuntring for de adelige børn 1614 med en kort afbrydelse indtil 1622, da faderen havde brug for ham i sin handel og tog ham med sig til Amsterdam for at lære regning og skrivning. Tværtimod understreger dette, at Hans Jensen Skriver *ikke selv færdedes på Søbygård!* – I 1616 slog **Bolle Christensen** i Styg, Lønborg Sogn, Hans Jensen Skriver på Lønborggård med en brændevinskop, hvorefter Hans Skriver havde værget for sig med en ost og en lysekærte og udslaget to lys. Et sandemandstov af Lønborg Birketing svor Bolle skyldig i vold. Sagen gik til Landstinget, hvor **Frands Pedersen** i Tarm optrådte på Gersdorffs vegne. Bolle fremlagde et brev, hvor birketingets 8 mænd erklærede, at de hverken havde hørt eller set, at sandemænd blev opkrævet! Landstinget sendte da sagen tilbage. I denne sag var også indstævnet **Jens Christensen** i Egvad Præstegård (vel Bolle Christensens bror?), selvom et sandemandstov af Lønborg Byting d. 1/10 1616 havde svoret ham fri for sagen. – 2/3 1624 udgav Hans Jensen Skriver og Maren Hans Skrivers på Lønborggård et brev med deres underskrifter på at gæld på 300 rigsdaler til **Hr. Oluf Clausen**,⁷ Sognepræst i Nørre Bork med tilføjelse bagpå af 25/6 1624: ”Betalt på denne den 25. Juni Anno 1624 og udi Lønborggaard ”fyrgetiuffue och en halff dlr” både i varer og rede penge, som HANS SKRIVER ham hjemkøbte. Item betalt ”thou trind dlr.”, som han straks gav **Eske** i Vostrup til låns. Betalt på det brev den 3 august 140 dlr. Enkende. Nok 5 dlr. Og en slet mark med **Rasmus Hansens** brev i Vennergård. Nok 16 rdl. **Laurids Lauridsen** til ham betalte samme dag, og han af alt regnskab blev Hans Skriver pligtig Den 23. August 1624 betalt på dette brev ved **Jens Pabgaard** 40 enkende dlr. Nok 14 enkende dlr., der han ville drage til **Holstebro til Clemend Christensen**. Og antvordede han **Søren Nielsen**, tjenende på Lønborggård, kvittering på fornævnte 14 dlr. Efterdi han dem leverede. Nok betalt på dette brev til fjerding spegesild for 14 mark slette.”. Dette brev blev af Søren Nielsen i Vostrup fremlagt på landstinget 22/10 1632 som modbevis for en restgæld på 55 daler til Hr. Oluf Clausen, som birkefoged på Lønborg Birketing, **Christen Pedersen** i Vostrup, har dømt 26/7 1631, at **Søren Nielsen** var pligtig at udrede til Hr. **Oluf Clausen** i Nørre Bork for hans del af den borgen, han sammen med **Laurids Lauridsen** i Vestergård, havde stillet for Hans Jensen i Bøel. – 4/8 1626 udsteder **Søren Nielsen** et brev fra Lønborggård til **Hr. Oluf Clausen** i Nørrebork, hvori han vedkender sig ”skyldig og pligtig hæderlig mand Hr. OLUF CLAUSEN, Guds ords tjener til Nørbork sin anpart, som er en halvhundrede og fem fuldgørende rigsdaler at betale ham om Pinsedag førstkommende med rede penge at betale, som er for halv resten af den gæld, som HANS SKRIVER på Lønborggård og MAREN HANSKONE ibid. Hr. OLUF CLAUSEN pligtig var, og hvis samme Pending blev længere stående, da det Hr. Oluf Clausen det skadesløs at holde”. - Endnu i 1627 er Hans Jensen Skriver forpagter af Lønborggård, men i 1631 bebor han en gård i Bøel, Lønborg Sogn. 13/5 1631 var Hans Jensen i Bøel nærværende ved den østre ende på Lønborg Kirke, hvor han da så, at **Niels Sørensen** i Vostrup gav sognepræsten i Lønborg-Egved Hr. **Peder Iversen** en rigsdaler, for hans salig hustrus lig at begrave. På Viborg Landsting 1/12 1632 beskylder Hr. **Peder Iversen** Hans Jensen for at være hans avindsmand, ”ej heller hans vidne på ferske fod at være vidnet, men over år og dag efter sligt skulle være sket. Og ikke skal bevises med andre sandfærdige dannemænd, som ligesåvel kunne have været på kirkegården, som HANS JENSEN, det sligt skulle være sket. Er ikkun en ensom vidne”. – (Hans Jensens nevø, Hr. PEDER IVERSEN HEMMET, der 1633 får en søn begravet i Ølgod Kirke, Øster Horne Herred, Ribe Amt, bliver **fradømt kaldet** i Lønborg og Egved, hvilket ses af, at hans efterfølger, **Hr. Jens Schott** 12/5 1635 har sin sag for Kongens Retterting imod biskoppen Hr. **Jens Dinesen Jersin** og **Hr. Poul Jørgensen** i Øse, Skast Herred, Ribe Amt, fordi disse havde dømt ham til at give sin forgænger PEDER IVERSEN nådensår, skønt denne var blevet fradømt sit kald.⁸ (Når det hedder sig, at Hr. PEDER blev fortrængt af fjenderne fra sit kald i Lønborg og Egved – så var disse fjender snarere sognenes beboere, end svenskerne!). - 1634 havde **Iver Jensen**, borger i Varde, stævnet birkedommeren **Peder Hansen** i Varisbøl, fordi han havde dømt ham til at betale tingskriveren **Søren Nielsen** 50 rigsdaler og 18 daler i rente efter en kontrakt, Iver Jensen for 7 år siden havde udstedt til den forrige skriver på Lønborggård HANS JENSEN, der nu boede i Bøel. Han skulle fodre Varde-borgerens stude, som var staldet på Lønborggård. Iver Jensen påstod, fordringen for længst var betalt, og fremviste sin regnskabsbog, og for øvrigt nævntes de 50 rigsdaler slet ikke i kontrakten, og Hans Skriver var siden den tid kendt som en **gældsunden mand**, så det var underligt, han ikke havde krævet pengene før, hvis han havde haft nogle tilgode. Iver Jensen blev frikendt. - - - Men samme år 1634 havde en dødsdømt dokumentfalskner, **Christen Olufsen** fra Kær, i sine sidste timer i fængslet på Lundenæs travlt med at nedskrive omstændighederne omkring en **fordring fra Hans Skriver** på 11 rosenobler af pastor **Oluf Clausen** i Bork. Den hjælpsomme mand havde til præstens favor ændret et ord fra ”befindes” til ”bevises” under præstens påsyn, samt haft bistand ved forfalskningens videre finesser af Herredsfogeden i Nørre Horne Herred, **Las Lauridsen** i Bork, der ligeledes havde overværet den højtidelige handling. Med disse dokumenter fra 1634 klinger Hans Skrivers saga ud: En gældsunden mand, ikke længere selv aktiv deltager i sager, hvor man kunne have spurgt ham selv. -

Hans Jensen og Maren Iversdatter lever altså begge endnu i 1630 og forpagtningen af **Lønborggård** i Lønborg Sogn, Nørre Horne Herred, Ringkøbing Amt må være sket senest 1613. –

I Bjarne Nørregaard Pedersens udskrift fra Viborg Landstings Dombog C 11/9 1639, 248, hedder det: ” var skikket **Johan Iversen**, KM forvalter på Tørring hans visse bud **Laurits Eriksen** i Lønborg med en opsættelse her af landstinget i dag 14 dage, lydende ham

da efter måneds opsættelse at have stævnet **Anders Nielsen** i Hede og **Jens Jensen** i Bindsbøl med flere for nogen dom, de har forhvervet til Lønborg birketing på hans søster **Maren Iversdatters** vegne, som han er ret lovværge for, anlangende nogen gæld, som hendes salig husbond, **Hans Jensen** af Bøl, skulle have været dem pligtig, og **Maren Iversdatter** skulle have været forlover for. disligeste stævnet **Christen Nielsen** i Styg, birkefoged til Lønborg birketing, for han 6/6 1637 og 3/10 1638 til Lønborg birketing har tildømt hans søster, salig **Hans Jensens** efterleverske, at betale **Anders Nielsen** og **Jens Jensen** noget forlovnings gæld, som hun skulle have lovet for hendes salig husbond, hvilken dom indeholder, for fogden at være fremlagt efterskrevne tingsvidne af Lønborg birketing 4/8 1635, **Mads Madsen** i Tarm bisgård til 3.ting på afgangne **Hans Jensen** af Bølle hans børn **Johan Hansen, Jens Hansen, Abel Hansdatter, Terkild Hansen, Iver Hansen, Jørgen Hansen** og **Hans Hansen** deres vegne, såvel som og på hans efterladte hustru **Maren Hanskone** i Bøl hendes vegne lydelig afsagde og vedersagde arv og gæld efter **Hans Jensen** af Bølle, så de ikke ville arve efter ham og ikke heller i nogen måder gæld efter ham at betale: så og efterdi med tingsvidne bevises, arv og gæld efter **Hans Tombøl** på hans hustru og børns vegne at være afsagt og forsvoren, og loven formelder, nogen mands hustru ej at må være borgen for penge eller andet, da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende samme dom, ej heller den dele, derefter drevet er, bør nogen magt at have eller komme **Maren Iversdatter** til hinder eller skade.?"

Lønborg Sogn i 1638

Fra "Præsteindberetninger til Ole Worm" I (udg.1974 v. Frank Jørgensen), s. 172.

I 1645 var der i **Bøel by** 11 gårde, 1 hel og 2 gadehuse. 8 af gårdene havde 2 fæstere på hver. Blandt dem, som kun havde den halve besætning i behold og kun havde sået den halve sæd, samt desuden ikke havde korn nok til at så vårsæden, nævnes: **Maren Hanskone**.⁹ - - - Torstensson-krigen havde tæret på mangt og mange, og præstedatteren fra Hemmet overlevede godt nok sin mand! - - - Bedre gik det byen efter Carl Gustav-krigene 1657-60, men da deler sønnen, **IVER HANSEN**, gård med **Jens Pedersen**.

Fr. Lønborg nævner Hans Skrivners og Maren Iverdatters børn i rækkefølgen nr. 1, 2, 5 og 3 og kender intet til de øvrige:

1. **JOHAN HANSEN LØNBORG** (3/1 1607-11/7 1682), død som øverste kapellan ved Århus Domkirke. I biografien over denne giver Fr. Lønborg indirekte flere oplysninger om Hans Jensen, der, da sønnen er 6 år, sender ham fra Lønborggård et år på oplæring

hos moderens fætter, præsten GREGERS ENEVOLDSEN i Hemmet og Sønder Vium. Forældrene sætter ca. 1617 drengen i Warde skole, men han tages ud igen for at modtage privatundervisning sammen med Hr. Christopher Gersdorffs børn på Sæbygård. Faderen kunne i 1622 ikke undvære sønnens hjælp i handelen med Holland og tog ham derfor med sig til Amsterdam for at dygtiggøre ham i regning og skrivning.

1624-29 var sønnen i Odense Latinskole, hvor han fik ophold "*udi welvisse Raadmand Iens Michelssens Huus.*"¹⁰ Derfra kom han til Københavns Universitet, hvorfra han dog fra August 1629-1/3 1630 fik afbrudt studierne og måtte drage hjem til forældrene på grund af pest. - Hr. JOHAN (HANS/JENS) HANSEN LØNBORG (f. 3/1 1607 i Åbenrå, død 11/6 1682, begr. i Århus Domkirke).¹¹ - Student fra Odense 1629, Cand. Theol. 1633, Rektor i Horsens 1636, nederste Kapellan ved Århus Domkirke 1640, Øverste Kapellan sst. 1658. - 14/7 1646 kvitterer **Mads Christensen** for 100 slettedaler, han har modtaget af **Johan Hansen** efter hans salig far Hr. **Christen Madsen Ringkøbing**.¹² - 8/12 1681 på Århus Byting: "*Tomas Rasmussen Prokurator, fuldmægtig på Peder Mikkelsen, sitzhaftig på Åbogård*"¹³, hans vegne ønskede pantevidne. **Erik Jørgensen** Prokurator med fuldmagt af Hr. **Johan Hansen Lønborg**, Kapellan ved Århus Domkirke, bekendte Hr. **Johan Hansen Lønborg** skyldig at være sin kære svoger **Peder Mikkelsen** 300 rdl. og derfor satte ham til underpant hans ivoende gård på hjørnet af Torvegade og om ad Kannikegade beliggende, med derved liggende 6 boder samt gårdsavl i Århus Mark." - Gravindskriften over ham lyder: "**Johan Hansen Lønborg** efter 16 Aars mødsommelig Skoletjeneste paa 18 Aar nederste og siden 24 Aar Kannik og øverste Medtjener til Domkirken. Død 1682 d. 11 Juni 75 Aar gl. og Hustru **Christentze Jensdatter**, hvem han levede kærligt med i 26 Aar. Død 7. Nov. 1667 45 Aar gl., velsignet med otte Sønner og otte Døtre, de VI Sønner og IV Døtre haffuer bered wegen for deris kiere Forældre." - Gift første gang 1641 med **Christence Jensdatter** (4/3 1623-7/11 1667, Skifte 14/1 1669¹⁴), datter af Ridefoged på Østrup, Nielstrup og Dallund på Fyn **Jens Geertsen** og hustru **Anna Lauritzdatter**. - Gift anden gang 1669 med **Else Poulsdatter Bagger** (1643-1693), datter af en Bager i Horsens og søster til Sognepræst i Todbjerg og Mejlby Hr. **Jørgen Poulsen Bagger**. - Hun gift anden gang med Købmand og Vinhandler i Århus **Christen Knudsen Lind** (Skifte Århus Købstad 3/7 1699, fol. 285 b. - Erik Brejl, nr. 396). Da de i dette ægteskab er barnløse, gør de i testamentet af 24/10 1693 hans steddatter **Christence Johansdatter Lønborg** i Århus til fuld arving (Skifteprot. Århus Købstad, fol. 505. - Erik Brejl, nr. 301). -

1a) JENS JOHANSEN LØNBORG (f. 22/11 1644, død som Stykjunker "udi batalien paa Schone" 1672 (1676?)¹⁵). - Indvåner i Århus 1672 og 1674. - Tingsvidne 2/5 1672 på Århus Byting (Tingbogen, 150): "**Jørgen Andersen**, Underfoged, på Hr. **Johan Lønborg**, Øverste Kapellan og kannik ved Domkirken sst. æskede vidne. For Retten fremkom **Jens Johansen** Indvåner sst. og gav til kende, at hans søster **Abigael Johansdatters** forordnede værge, Hr. **Christen Berntsen**, for nogen tid siden er hensovet, hvorfor han efter begæring samme sin søsters værgemål, som er for kapital 135 sletdaler, er betalt af hans kære far **Johan Hansen**, hvorfor han kvitterer ham." - 9/4 1674 på Århus Byting (se ved søsteren Abigael). -

1b) HANS JOHANSEN LØNBORG (8/7 1653-25/4 1730, begr. i Fruering). - Sognepræst i Fruering og Vitved Sogne, Hjelmslev Herred, Skanderborg Amt, 27/11 1686-1730. - Student fra Århus Skole 1672. Magister 1696. "*En god dansk Antiquarius.*" - 10/1 1720 var han lavværge for enken **Maren Pedersdatter** på skiftet efter hendes mand **Niels Jensen** i Hvolbæk, Fruering Sogn (Skanderborg Rytterdistrikt 10/1 1720, fol. 460. - Erik Brejl, nr. 1028). - Gift første gang med ANNA MARIA ROSENMEYER (1659-Februar 1690). - Gift anden gang 26/9 1690 med INGER MARIE HANSDATTER TRONIER (f. 27/2 1668 i København, død 14/7 1727 i Fruering). Datter af Rådmand i København **Hans Tronier**. -

1c) ANNA JOHANSDATTER LØNBORG (21/10 1654-7/5 1700). - Gift med Kvartermester HANS FRANKENBERG (død 1714 i Petersborg). -

1d) ELISABETH JOHANSDATTER LØNBORG (f. 14/5 1656). - Gift 26/1 1673 med Skipper i Århus JENS TODBJERG. -

1e) METTE JOHANSDATTER LØNBORG (27/9 1661-10/11 1725, begr. i Århus Domkirke).¹⁶ - Gift 30/7 1684 med Hr. JENS LAURIDSEN HARLEV (f. 21/6 1655 i Harlev, død 6/9 1716, begr. i Århus Domkirke), Præst ved Århus Domkirkes Øverste Kapellani. -

1f) ABIGAEL JOHANSDATTER LØNBORG (18/6 1664-27/5 1711, begr. i Harlev). - 9/4 1674 på Århus Byting (Tingbogen, 137): "**Jens Hvas**, Kapitelsridefoged, på Hr. **Johan Hansen Lønborg** hans vegne havde stævnet **Jens Johansen** Indvåner sst. for dom og tiltalte ham for 135 sletdaler, som er hans søster, **Abigael Johansdatters**, tilfaldne mødrene arvegods, han til sig har annammet efter sin udgivne revers, som han formener, han bør at betale, eller til hans far Hr. **Johan Lønborg** at levere, hvis gods o løsøre, han efter sin revers til forsikring derfor har lovet at pantsætte. Hernæst i Rette lagdes **Jens Johansens** efterskrevne revers af 20/6 1672 til hans far Hr. **Johan Lønborg** angående hans søster **Abigael Johansdatters** arvepart, hvorefter blev afsagt, at **Jens Johansen** bør at levere hans far Hr. **Johan Lønborg** det pantsatte gods inden førstkommende 15 dage eller derefter at se udlæg af hans bedste bohove og løsøre, hvor det findes kan, for kapital og rente." - Gift 1692 med **Mads Lauridsen (Harlev)** (1652-1743), Selvejerbonde på Harlevholm. -

1g) CHRISTENCE JOHANSDATTER LØNBORG (17/4 1670-1710, død i København og begr. i Århus). 15/8 1710 fik Amtsforvalter **Mikkel Nielsen** i Århus, hvis kone var død i København, kongelig bevilling på, at ligkisten måtte overtrækkes med sort lær med et tarveligt zirat på, at sangklokkerne måtte lade sig høre en time over ordinær tid og liget overføres til Århus.¹⁷ - Gift 4/6 1695 i Århus Domkirke med Sr. i Århus **MIKKEL NIELSEN** (f. i Århus ca. 1660, død 3/1 1715 i Århus, begr. 11/1 fra Århus Domkirke. - Proklama 35.310 - S. Nygårds Samlinger). - Tog 24/8 1696 borgerskab i Århus som

Købmand. 21/8 1702 ansøgte han om Amtsforvaltertjenesten i Ålborg Amt, hvis den skulle blive vacant. I en embedsansøgning til Rentekammeret af 11/4 1704 om Amtsforvaltertjenesten i Århus Amt, er anført: "*Jeg har betjent Amtsstuen i Århus i 24 år, desuden har jeg nu i 4 år været i Enkedronningens tjeneste ved hendes landgodsets inspektion.*" - Blev 15/4 1704 Amtsforvalter over Havreballegård, Kalø og Stjernholm Amter. - 28/10 1723 udgaves en Kongelig Resolution angående hans debet. - 15/11 1734 Kgl. Resolution, at hans regnskaber må henlægges, skønt der er debet for årene 1708-14 inkl.¹⁸ Der blev da af Kongen eftergivet ham 1188 Rdl. 5 Mk 1/3 Sk. som hidrørte fra den kaution **Hans Jacobsen** til Lyngsbækgård i sin tid havde stillet for ham og samme år eftergaves af samme kaution 1377 Rdl. 16 2/3 Sk. -

1ga) JOHANNE MARIE MIKKELSDATTER (døbt 23/8 1706 i Århus Domkirke). -

2. JENS HANSEN (STROLLE) "*apostocerede og vides intet om ham.*" -

3. ABELL HANSDATTER (ca. 1614-1688, begr. 28/5 1688 i Kolding). - Gift med IVER SMED i Kolding (ca. 1615- 1680, begr. 20/10 fra Kolding Nicolai). -

3a) ABIGELL IVERSDATTER (døbt 11/5 1654, død December 1714, begr. 7/1 1715 i Kolding Nicolai Sogn. - "**Svend Jensen Skonnings** Hustru, begravnen i dend Jord ved dend Synder Side fra Coret Kirchedør indvendt, Ringdis med 4 Klocker di 7. Janv: Æt: 60½. Mend døde i det gamle Aar."). - Trolovet 11/7 og gift 6/9 1688 i Kolding med forrige Konsumptionsbetjent SVEND JENSEN CRONLAND, kaldet SKAANING/SKONNING (ca. 1662-1716, begr. 20/3 "*i den Jord kort fra Coret ved den Synder Side indvendt.*" 53 år og 7 måneder gl.). - Borger i Kolding. I dette ægteskab angiveligt 4 børn: 1 søn og 3 døtre. Den førstefødte datter, der ikke er talt med hos Frederik Lønborg, døde som spæd og to tvillinger døde ligeledes som spæde. -

3aa) ABEL-KIRSTINE SVENDSDATTER (CRONLAND) (døbt 5/6 1689 i Kolding Sct. Nicolai, begr 19/10 1689 i Kolding). -

3ab) ELISABETH LUCIE SVENDSDATTER CRONLAND (døbt 11/1 1691 i Kolding sct. Nicolai). -

3ac) ABIGÆL (ABEL) KIRSTINE SVENDSDATTER CRONLAND (døbt 3/3 1692 i Kolding Sct. Nicolai). - Gift 19/11 1710 i Kolding Nicolai Kirke med NIELS NIELSEN HUMMELFØRER (døbt 22/8 1684 i Kolding Nicolai, begr. 23/3 1740 i Kolding). Søn af **Niels Nielsen Hummelfører** og hustru **Anne Lauritsdatter** i Kolding. - Sponsorens ved trolovelsen **Svend Skaaning** og **Eric Hummelfører**. -

3ad) IVER SVENDSEN CRONLAND (Tvilling. - døbt 19/6 1693 i Kolding Sct. Nicolai, død spæd). -

3ae) ELSE SVENDSDATTER CRONLAND (Tvilling. - døbt 19/6 1693 i Kolding Sct. Nicolai, død spæd). - Et barn begr. 13/11 1693 "*i den Jord ved Tårndøren foruden Sang og Klang.*" - Et andet barn begr. 28/2 1694 "*i den Jord ved Torndøren foruden Sang og Klang.*" -

3af) KIRSTEN SVENDSDATTER CRONLAND (døbt 16/12 1694 i Kolding Sct. Nicolai, begr. 17/4 1768 i Gjern) blev gift med tre kromænd i Søbyvad Kro, Gjern Sogn og Herred, Skanderborg Amt, nemlig først før 1715 med daværende Kusk ved de kongelige stalde i københavn fra ca. 1704-1719/20 MICHEL MADSEN KIER (f. ca. 1679, død 21/1 1737 og begr. 27/2 1737. - Skifte Skanderborg Rytterdistrikt 22/3 1737, fol. 209), der 6/3 1720 fik fæste på Søbyvad Kro u. Skanderborg Rytterdistrikt, dernæst i 1738 med NIELS ANDERSEN (ca. 1713-1740) og endelig 6/6 1741 i Gjern Kirke med PEDER RASMUSSEN STAGNOPPIDAN, der overlevede hende.¹⁹ - Han fik 29/11 1746 Kgl. Bevilling på det krohold ved Søbyvad, Silkeborg Amt, som de 16/5 1731 havde fået konfirmeret bevilling på. -

3afa) ABIGÆL MICHELSDATTER KJÆR (døbt 27/1 1715 i København Vor Frue kirke). - Gift 12/8 1732 i Gjern Kirke med HENRIK LAURIDSEN i Truust, Tvillum Sogn, Gjern Herred, Skanderborg amt. -

3afb) JOHANNES MICHELSEN KJÆR (døbt 22/7 1725 i Gjern, død 1794 i Svendstrup, Søby Sogn, Gjern Herred, Skanderborg Amt, og begr. 13/4 i Søby. - Skifte Søbygård Gods 8/5 1794, fol. 338, 345. - Erik Brejl, nr. 120). - 23/11 1751 fik han bevilling for ham og hans nuværende hustru på krohold ved Søbyvad, da hans stedfar **Peder Rasmussen Stagnoppidan** og hustru, der 29/11 1746 havde fået en lignende bevilling, ville afstå ham den. - Gift med ELSE CATHRINE BASBALLE (f. ca. 1727). -

4afc) MAREN MICHELSDATTER KJÆR (døbt 8/10 1727). -

3afd) ABEL KIRSTINE MICHELSDATTER KJÆR (døbt 4/10 1730). -

3ag) JENS SVENDSEN CRONLAND i København. – Urtekræmmer. - I skiftet efter Kromand **Michel Madsen Kjær** i Søbyvad er indført et brev fra ham af 11/9 1736 med følgende ordlyd: *”Min hiertenselskede kiære Svoger og Syster samt elskelige Baren. Som ieg fandt Leilighed, saa kand ieg icke forbigaae, at ieg jo skal lade Eder viide min Tilstand, hvilken Gud være lovet er ved det forrige. Ieg har i lang Tiid icke været swaa lykkelig at nyde det ringeste Ord fra dennem saa ieg icke veeden den I ere levende elle døde, men kand slutte, at I maae være meget vrede paa mig, hvilcket gjør mig hietelig ondt at Syskende skal saa slet forstaae hverandre. Ieg kan endelig slutte hvad Aarsagen er, ieg kand forsicre Eeder at saa sandtsom ieg agter møde Eder for Guds strenge Dom at I med Guds Hielp icke skal lide en Skilling Skade ved mig og mine, om ieg hafde været saa skjælmisk og nægte de 100 Rigsdaler, som ieg er Eder skyldig, saa kunde I haft Aarsag at blive vreed paa mig, men det har ieg jo aldrig tænkt, langt mindre gjort det. Formedelst Tidens Korthed vilde icke længere opholde Eder men beder at hilse min gode Svoger Sr. **Peder Fabich** med goede Kiereste og yndige Børn tillige med Mølleren og hans Kiereste og Børn og alle Bekiendtere der paa Stedet. For alting forgied icke liden **Abigael** og Kiereste, Børen veed ieg icke om de havde, idet øvrige vil ieg have Eder udi den Almægtiges Vold befalet, med forblivende Eders troehulde Broder til Døden Kiøbenhavn 11 September 1736./ Udi hast **Jens Cronland**.”*²⁰ -

4, THERKILD HANSEN. –

5, IVER HANSEN (LISTE eller LISTOE, skal omtales nedenfor). -

6. JØRGEN HANSEN. –

7. HANS HANSEN LØNBORG i Galten, Framlev Herred, Århus Amt (begr. 7/7 1666 i Galten. – Skifte 19/7 1666. – Skiftebrev fremlagt på Framlev Herredsting 3/7 1667, 54). – 25/7 fragik Hr. **Johan Hansen Lønborg**, Præst ved Århus Domkirke, ved **Peder Nielsen** i Lillering på Framlev Herredsting arv og gæld efter hans bror, **Hans Hansen** i Galten. - Gift med **METTE JENSDATTER** (lev. 1666), der var enke efter **CHRISTEN**... i Galten. – 1/8 1666 gav **Mette Jensdatter** i Galten på Framlev Herredsting last og klage på Herredsfoged **Oluf Pedersen** i Borum, for han tredjedagen efter hendes sl. mand Hans Hansens begravelse havde vurderingsmænd med sig og tog to øg fra hende, og de vidnede, at hun godvilligt udlagde de to øg, idet hun bad sin datter, **Anne Christensdatter**, om at hente dem på marken, og de blev vurderet for 8 slettedaler. – 17/10 1666 vidnede **Hans Andersen** i Skovby, at da de stod i **Just Andersens** port, da spurgte **Oluf Pedersen** i Borum dem, om de ville følge med ham til Galten for at gøre udlæg hos **sl. Hans Hansen** for gæld til en mand i Århus, hvortil **Just Andersen** svarede, at de var stakket tid siden, manden døde, og der var både K M restance og anden gæld deri, og bad, at **Oluf Pedersen** skulle lade det blive, da svarede han, at han havde opholdt manden så længe, at han nu ikke længere kan opholde ham. Varsel til **Niels Nielsen** i Møllerup, Linå Sogn, og hans hustru **Kirsten Jensdatter**, **Christen Henningsen**, Borger i Århus. - Hr. **Johan Hansen** (Lønborg) i Århus stævnedes 3/7 1667 på Framlev Herredsting **Jens Sørensen** i Galten og hans far **Søren Nielsen** og fremlagde sit forsæt, at da hans salig bror, **Hans Hansen**, som døde i Galten og blev begravet 7/7 1666, og har efterladt sig en stor gæld, og straks efter hans død er hans enke, **Mette Jensdatter**, og hendes voksne børn **Jens Christensen**, **Maren Christensdatter** og **Anne Christensdatter** uden dom forskudt fra gården, som **Jens Sørensen** og **Søren Nielsen** har bemægtiget sig, hvorfor de bør fremvise deres fæstebrev. Skiftebrev af 19/7 1666 fremlægges. **Jens Sørensen** fremlagde sit svar, at han vil fremlægge fæstebrev, når ham dømmes dertil. Dom: **Jens Sørensen** og hans far kan ikke lide tiltale. – 31/7 1667 tog Ridefoged for Århus Domkapitel **Jens Andersen Hvas** på enkens vegne vidnesbyrd om det korn, som var sået til sl. **Hans Hansens** gård i Galten, som **Just Andersen** befalede sognefogederne at høste og føre i hus. – 14/8 1667 stævnedes han **Søren Nielsen** og **Jens Sørensen** i Galten for det korn, som de har tærsket, som ligger på loftet og en kedel, de har taget fra enken. – 3/2 1670 stævnedes **Mikkel Bertramsen** i Galten **Mette Jensdatter** sl. **Hans Hansens** i Galten for gæld. – 11/5 1670 benægtede hun gælden og der kunne ikke rejses tiltale imod hende. -

-----

5. IVER HANSEN LISTE eller LISTO (ca. 1611/13- efter 1688)²¹ hvis omtrentlige fødselsår kan slutes ud fra, at det er sandsynligt, at Fr. Lønborg har nævnt sønnerne efter alder, har vel overtaget fæste på den gård i Bøel, Lønborg Sogn, hans mor som enke beboede, straks efter 1645. Antager man, at moderen kun har fået lov at sidde ene for gården i “nådsensåret”, — d.v.s. ét år efter ægtefælles død (men der findes undtagelser), hvorefter hun enten må gifte sig igen eller give afkald på gården - er faderen død senest 1644/45! **Iver Hansen** overtager fæste på en såkaldt “halvgård”, idet **Jens Pedersen** formodentlig har fæste på den anden halvdel af gården allerede 1645, da han nævnes blandt de skadelidte efter Torstensson-krigen 1643-45. **Jens Pedersen** og **Iver Hansen** nævnes som beboere efter Karl Gustav-krigene.

1664 bebor “**Jens Pedersen og samb Iver Hanssen**” 1 gård i” Bølle” under Lønborggård, hvis ejer er Rentemester **Henrich Møller**.²² Gårdens jordtilliggende vurderes i hartkorn til 3 1/2 Td. 3 Skæpper, og i 1688²³ hedder dens fæstere **Niels Pedersen** og **Willads Jensen**, Hartkornet nyvurderes da til 3 Td. 2 Alb. Lønborg-Egvad Kirkebog er først bevaret fra 1815 ff. - så hvad der siden sker med **Iver Hansen** ved vi kun fra Fr. Lønborgs Slægtbog, der noterer følgende: “**Iver Hanss Lønborg**, blev siden Ridefoged og dereffter Forpagter paa Liste, tog sig siden det Tilnaun Liste, giffit med....” — samt andetsteds:

“**Iffver Hansen**, var siden Ridefojet og siden effier Forpagter paa Liste, der udi Egteskab haver været Fader til adskillige Børn,

5 a) Den sandsynligvis eneste datter, LISBETH IFFUERSDATTER (ca. 1654-1701, begr. 16/10 i Ølgod, 47 år og 17 dage), blev efter 1678 og før 1683 gift med sin fars umiddelbare eftermand, MARCUS JENSEN på Øster List, Fuldmægtig på Lindbjerggård, på trods af, at hun før ægteskabet med denne havde født en uægte søn o. år 1675. - Rigmor Lillelund og Torben Skov siger,³¹ at Marcus Jensen overtog embedet som fuldmægtig efter svigerfaderen. - Marcus Jensen på List betaler første gang Kop- og Kvægskatten forfalden 1/1 og 1/3 1686. - Ifølge Viborg Landstings Skøde- og Panteprotokol 1684-86 ses det, at Marcus Jensen da erhvervede **Harkesgård** i Ølgod Sogn – der var beboet af **Peder Christensen** (Htk.: 7-2-0-1-) - fra Licentiat **Nicolai Brobergs** enke **Kirsten Hansdatter**. Den årlige landgilde, som han modtog fra Harkisgård, udgjorde 2½ Ørtug Rug, 2½ Ørtug Byg, et Svin, 1 Fødenød, fire stob Honning, 1 Rdl. Gæsteripenge, 8 Skilling Arbejdspenge.³² Han fik skøde på **Harkes** 1686 og anføres 1688 som ejer, da Harkes var beboet af enken **Apelone Vistis** og **Peder Christensen** og Sal. **Niels Pedersens** enke.³³ - MARCUS JENSEN på Øster List indgik 17/5 1705 nyt ægteskab i Ølgod Kirke med KIRSTEN RASMUSDATTER . (født ca. 1684 i Horsens). Kirsten Rasmusdatter var 25/1 1705 i præstens tjeneste som stuepige og hun nævnes som tjenestepige hos denne allerede 1701. - Datter af guldsmed i Horsens **Rasmus Andersen** (død 1694. – Skifte 22/5 Horsens Købstad, fol. 655. – Erik Brejls Hjemmeside, nr. 77) og hustru **Margrethe Jacobsdatter** (død 1716. – Skifte 30/3 Horsens Købstad, fol. 253 B. – Erik Brejls Hjemmeside, nr. 368). Moderen gift anden gang med guldsmed i Horsens **Bent Christoffersen der Veide**, som anden gang blev gift med **Lene Rasmusdatter Noer**. 7/8 1716 meddeler de afkald på arv efter hendes forældre til hendes stedfar (Horsens Købstads Skifteprotokol, fol. 617 B. – Erik Brejl, nr. 427), som også flere af hendes søskende tidligere havde gjort 23/5 1712 (Brejl, nr. 424) 25/2 1716 (Brejl nr. 425), 7/3 1713 (Brejl nr. 426) og efterfølgende gjorde 17/3 1722 (Brejl nr. 500). – Marcus Jensens mor af List blev begr. 20/11 1707 i Ølgod, 84 år gammel (ca. 1623-1707). 1714 10/6 bor de på Harkis. –

LISBETH IVERS DATTERS børn:

5a1) MADS ANDERSEN LISTO – (ca. 1675-1746). – Se nedenfor.

5a2) MALENE, kaldet LENE MARIE MARCUSDATTER LISTO (ca. 1684-1765, død 1/4 i Sorvad og begr. 16/4 i Gjessing). - Gift første gang 18/7 1706 med **Peder Lauridsen Fønss**, også kaldet **Fynboe**, i Ølgod (Død 21/4 1727, begr. 27/4 i Ølgod. -Skifte Lundenæs og Bøvling Amter 21/5 1727. – Erik Brejl, nr. 27) – søn af **Laurs Hansen Fynboe** i Ølgod (ca. 1639-1704, begr. 25/9 i Ølgod). - På enkens vegne mødte ved skiftet hendes bror **Mads Listo** til Skaunsgaard.³⁴ – Gift anden gang 1736 i Ølgod Kirke med Degn i Borris og Faster **Hans Jensen Bruun** (Skifte 14/3 1760 Bølling Herreds gejstlige Skifteprotokol, Ringkøbing Amt, fol. 492+ 198 b – Erik Brejl, nr. 65). Sidste ægteskab barnløst. - Degnen er 1747 24/11 tilstede i Holstebro³⁵ som svoger og nærmeste frænde til afdøde guldsmedesvend **Jens Marcussen Listo**. – **Mor til:**

5a2a) ELISABETH MARGRETHE PEDERSDATTER FØNSS (f. ca. 1707). –

5a2b) LAURS PEDERSEN FØNSS (døbt 1/8 1709, begr. 17/5 1711 i Ølgod). –

5a2c) HANS PEDERSEN FØNSS (døbt 29/4 1712). –

3a2d) MARQUOR PEDERSEN FØNSS (f. ca. 1714). –

5a2e) LAURS PEDERSEN FØNSS (døbt 8/3 1716). –

5a2f) NIELS PEDERSEN FØNSS (f. ca. 1719). –

5a2g) IVER PEDERSEN FØNSS (f. ca. 1721). –

5a2h) PEDER PEDERSEN FØNSS (f. ca. 1727). –

5a3) SOPHIE MARCUSDATTER, gift første gang 1/6 1704 i Ølgod Kirke med JEP ANDERSEN af Harkis, Ølgod Sogn (død før 31/5 1711). Han nævnes i Kopskattemandtallet til anden termin, forfalden til 11/12 1705 på Harkes som Landsoldat med sin hustru. Han er rykket ind på den del af Harkes, der havde været beboet af **Thomas Nielsen**. - På gårdens anden halvdel bor nemlig **Peder Nielsen** med sin mor og sine søstre.³⁶ – Sophie Marcusdatter blev gift anden gang efter troløvelse 12/1 1713 i Ølgod Kirke med ungkarl LAURS MADSEN af Gaarde, Tistrup Sogn, Øster Horne Herred, Ribe Amt. – I Ølgod Kirkebog er indført: *"dend 9 January 1713 var PEDER LAURIDSEN FYNBOE hos mig og fremlagt SOPHIA MARCUSDATTERs Pass, som lyder Ord fra Ord saaledes: "No 19 Tholf Skilling 20742 1712" "Underskrefne MADS ANDERSEN LISTO, boende paa Schumgaard, kuendis et Naadigt omb: SOPHIE MARCUSDATTER hafver tient mig paa mit godtz I Tistrup Sogn i gaard (= landsbyen Gårde) paa it Aars Tid, blyvver det fra Ao Michaelis 1711 til Aarsdagen 1712, I hvilken Tieneste hun sig Ærlig, Elskelig og vel har skikket og forholt, desårsagen tienstligen bedes Sognepræsten for Ølgod og Strellef Meenigheder ærværdig Hr. JENS CHRISTENSEN BROCH ville behage at meddele hende sit Skudsmaal, sin Saligheds Sag anlangende, saa som hun sig mest tilforn hos sin Fader MARCUS JENSEN i List i Ølgod Sogn opholdte. Datum Schaunsgaard d. 2 Octob 1712. M: Andersen Listo."*³⁷ - 1713 d. 12 jan. blev LAURS MADSEN fra Gårde Tistrup sogn og SOPHIE MARCUSDATTER af Ølgod sogn troløvet udi List. Velærværdige hl. **Peder Fanøe**

skrev mig til med fæstemanden således: Så vitterligt dette er mig, den ærlig og velagte unge karl Laust Madsen af Gårde udi mit annex Tistrup med andre at være forlovet, så vitterligt er det dog mig, at han tillige med sin kjæreste Sophie Marcusdatter /: der med hin andre over år og dag har båret dagens byrde og hele på renelse, ./ har imidlertid lagt fundament til deres ægteskabs indtrædelse og indbyrdes forlovelse her i sognet, hvortil jeg gratulere dem begge, og deres gudelig forening må ske til Guds ånd og deres salighed. Hodde Præstegård d. 11 jan. 1713. PS. Som jeg ingen hindring vil gøre i deres trolovelse, så vil jeg og hermed mine præntioner afstå. Copulerede d. 26 feb."- Med sin nye mand flytter hun til Gårde i Tistrup Sogn, hvor manden nævnes i følgende dokument fra skiftet efter **Niels Sørensen Moesbye** i Skærbæk Mølle, Ølgod Sogn i Lundenæs-Bøvling Amters Skifteprotokol 23/8 1717, fol. 103 b: "En Schøde af Edle Sr MADS ANDERSEN LISTO udgifven paa efterfølgende Hartkorn, Nemlig udi Lundenæs Ampt Øster Horne Herriet, Tiistrup Sogn GALTHOEGAARD, Hesselhoedgaard, og Gaardegaard, tilsammen bestaaende af Hartkorn efter Nye Landmaalings Matrikul 31 Tdr. 6 Skipr 3 fi: 1 Alb. , udi huilken Schiøde Sr LISTO har sig og sine Arvfinger forbeholden Godset for lige Summa, det er solt for, igien at indløse, til hvilcken Ende, hverken Alt eller Noget deraf maa selges, pantsattes eller i andre Maader afhendis, før det mig eller Arvinger tilbiudet er, hvorom dog Et half Aar tilforn Lovlig skal advares til begge Parters Efferretning etc. (104 a): Og var samme Schøde Daterit Ølgoed Sogn den ottende Marty 1713. I god Vitterlighed med Velbemelte

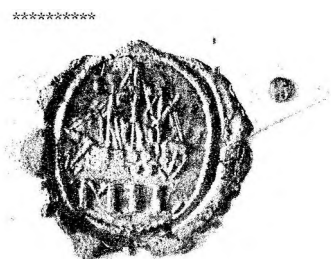
- 1 Publiceret første gang i "Slægt og Stavn" 1990: 1, s. 8-14 og 1990: 2, s. 15-22.. – Siden 1990 er fremkommet Lise Lund i "Personhistorisk Tidsskrift" 2007:1, s. 89-104: "Var Hans Thomesen og Inger Hansdatter Krarup forældre til Christian Krarup?" og Ole Bech Knudsen i "Slægten" nr. 43. Januar 2011, s. 53-60: "Krarup-slægtens rige arvekonk, Christen Lauridsen Krarup (ca. 1628-1711) til Vindum Overgård" – som begge har fremlagt væsentligt nyt til forskningen. – Bjørn Sommer lagde 9/2 2010 en tråd på DIS-Danmarks hjemmeside med titlen: "Mads Andersen Listo (f. for 1684, død i April 1746 i Skaber mølle Rind Sogn, Middelsom Herred, Viborg Amt) DØDE DA IKKE I SKJERN, Bølling Herred, Ringkøbing amt i 1714!!!" – Denne tråd suppleredes med indlæg fra Thorbjørn Bertelsen 9/2 2010, Søren Agersnap 11/2 2010 og Bjørn Sommer 12/2 2010, 21/2 2010, 24/2 2010 og 18/3 2011. – 20/2 2010 citeres Gunner P. Jessens hjemmeside vedr. MARCUS LAURSEN i Hesselho (død for 1777). – 18/3 2011 videregives – dels direkte og dels i referat - til alm. kundskab for forskningen nogle udskrifter fra Viborg Landstings skode-og Panteprotokol og Viborg Landstings protokollerede Breve – foretaget af Ole Bech Knudsen og godhedsfuldt oversendt til mig med bemyndigelse til at publicere indholdet som jeg ville. Det var Bech Knudsens materiale, der bragte klarhed over , hvornår og hvor Mads Andersen Listo døde.
- 2 Frederik Hansen Lønborgs Slægtbog fra 1746: "Lønborg", publ. af E. Marquard i Persh. Tidsskr. 5. Rk. IV, s. 52 ff. i artiklen "Slægtbogsoplysninger og Stamtavle" vedrørende Lønborg, Listov, Strolle, Harlev og Trønner' s. 51-85 samt s. 166-78. I det følgende vil Fr. Lønborgs værk blive omtalt som "Slægtbogen".
- 3 Carl Langholz: "Præsteslægten Hemmet i fem led", Persh. tidsskr. 1985:2, s. 201.
- 4 Tombølgård lå i Ulkebøl Sogn, Als Sønder Herred, Sønderborg Amt.
- 5 **Hans Jensen Skriver** og **Maren Iversdatter** = Ane 72-73 i **Frederik Paludan-Müllers** (1809-1876) anetavle (Se Carl Langholz, 1989: "Berømte Danskeres Anetavler" I, nr. 16, s. 107) - og = Ane 160-61 i **Jacob Paludans** (1896-1975) anetavle (Se Carl Langholz, 1989: "Berømte Danskeres Anetavler" I, nr. 42, s. 327). – Viborg Landstings Dombøger 1616 C, s. 330-31, nr. 134, **23/11 1616** og 1617 C, s. 135-36, nr. 24, **18/1 1617**. – "Frederik Hansen Lønborgs Slægtbog af 1746" i "Personhistorisk Tidsskrift" 5. R. IV, s. 53 ff. – H. K. Kristensen, 1975: "Norre Horne Herred", s. 45, s. 353-54 og s. 338-39. — Carl Langholz i "Personhistorisk Tidsskrift" 1985: "Præsteslægten Hemmet i fem led", s. 201, nr. 4. – Bjørn Sommer i "Slægt og Stavn" 1990:1: "Mads Andersen Listo til Skaungård i Vindum og hans nærmeste slægt, s. 8-9. – H. Hertzum-Larsen: "Jydske domme og dokumenter 1440-1700, s. 222: **22/3 1624**. - s. 238-241: **13/5 1631** s. 256: **22/10 1632**."
- 6 Tingsvidne af Lønborg Birketing 4/8 1635 nævner hans enke og børn. Det fremlægges 11/9 1639 på Viborg Landsting (Dombog C, 248), hvor arvingerne fragik arv og gæld efter ham. 11/9 1639 omtales han dels som Hans Jensen i Bøel, dels som Hans Tombøl.
- 7 OLUF CLAUSEN var Hører i Ribe 1610. 1613 blev han Sognepræst i Norre-Bork, Norre Horne Herred, Ringkøbing Amt og 1631 overtog han tillige Sønder-Bork efter Hr. **Niels Iversen**. Han blev afsat 1647, da han med hustru og børn måtte forlade præstegården - og døde samme år i København. – Gift med MARGRETHE LAURIDSDATTER.
- 8 "Kongens Retterting" ved Ditlev Tamm, 2003, s. 571, Nr. 4934.
- 9 H. K. Kristensen, o. anf., s. 359.
- 10 Odense-rådmanden "lens Michelssen" må være **Hans Mikkelsen**, nævnt som rådmand og død for 1633 23/4. Først gift med **Anne Tomesdatter** (død for 1618) og derfter med **Anne Jespersdatter** (død 1653). Hans Mikkelsens forældre var rådmand **Mikkel Hansen Bager** (død 1578) og Maren Hansdatter (død sen. 1590). Anne Jespersdatters forældre var apoteker **Jesper Themmesen** i Odense (død 1602) og **Kirsten Jørgensdatter Mule** (lev. 1603). Svend Larsen, 1965: "Studier over det fynske Rådsaristokrati i det 17de Århundrede" II, Tavle XKVLII, s. 121 ff. Slægtskab kan **ikke påvises** til Johan Hansen Lønborg.
- 11 "Danmarks Kirker" XVI:2: "Århus Amt II. Århus Domkirke" s. 769: Gravsten nr. 17. Indskriften er sekundær. - Ifølge Gregers Hansen: "Brodrerne Frederik og Casper Paludan Müllers anetavle" i "Personhistorisk Tidsskrift" 1985:1, s. 69 er Hans Hansen Lønborg og hustru Ane 36-37 til disse brodre.
- 12 Århus Overformynderis Protokol. – **Mads Christensen** (ca. 1621-1685, død hos sin søn i Sjelle) tog borgerskab i Århus 1651 som Fogedsvend og blev samme år gift med **Johanne Jensdatter**. Deres eneste overlevende søn fra ægteskabet var Hr. **Christen Madsen Sommer** (ca. 1654-1720), Sognepræst i Sjelle, Skørring og Låsby 1679-1716 og Provst i Framlev Herred 1710-1720 (Se min artikel om denne).
- 13 En **Peder Mikkelsen**, Forpagter på Urup i Østbirk Sogn, fik 27/7 1671 Kgl. Bevilling på, at ægte sin afgangne hustrus fæsterdatter **Anne Nielsdatter** (Danske Kancellis Jydske Registre 15, fol. 317, nr. 131. – S. Nygårds Samlinger). - **Peder Michelsen** i Aaboe, Ormslev Sogn, Ning Herred, Århus Amt (begr. 23/10 1696 i Ormslev). - "**Peder Mikkelsen** og A. N.d i Aaboe g." forærede i 1686 et dåbsfad af messing til Ormslev Kirke, Ning Herred, Århus Amt. ("Danmarks Kirker", s. 2161 med fig. 21. – Han er identisk med den "*forpagter paa ... (født) "udi Aaboegaard"* Død <16. okt.> 16<96><66> år gl. , og hustru ? død .; de levede i ægteskab <25> år. Endvidere nævnes hendes sl. forældre "*S. Peders vdi 36 år, af hvilke i alt fald den ene døde i høj alder.*". - hvis næsten nedslidte gravsten findes i Ormslev Kirke. – 4/12 1683 trolovedes **Bartholomæus (Jacobsen Stur) Guldsmid** i Århus og **Peder Michelsens** datter i Aaboe, **Margrethe Pedersdatter**, i Ormslev Kirke (Viede 16/3 1684).- **Bartholomæus Jacobsen Stur** (Skifte Århus Købstad 27/8 1684, fol. 518 b. – Erik Brejl, nr. 154. – Arv til søskende) var gift første gang med **Maren Jensdatter** (Skifte Århus Købstad 5/1 1681, fol. 324. – Erik Brejl, nr. 128). Ægteskab barnløst. -
- 14 Århus Bys Tingbog 25/1 1677, 35.
- 15 1676 må være rigtigt, som formodet af Carl Langholz, 1985, s. 209, nr. 3.
- 16 "Danmarks Kirker" XVI:2, "Århus Amt. Århus Domkirke" s. 835: Gravlise nr. 35.
- 17 Danske Kancellis Jydske Registre 23, fol. 534, nr. 94. – S. Nygårds Samlinger).
- 18 Rentekammeret: Århus og Ribe Stiflers Kontor, Kommunerede Kgl. Resolutioner og Rescripter, nr. 25.
- 19 Jens Mandrup Frandsen i "Østjysk Hjemstavn" 1966: "Søbyvad Kro gennem 275 år", s. 101-103. – S. Nygårds Samlinger.
- 20 www.tagmalar.dk/per.03408 = Anders Jensen: "Tagmalarens Slægt" – udgivet på nettet af malerfirmaet Anders Jensen, Viborgvej 12, Hammershøj, 8830 Tjele. –
- 21 Frederik Hansen Lønborgs Slægtbog fra 1746 i "Personhistorisk Tidsskrift" 5. Række, IV. – H. K. Kristensen, 1975: "Norre Horne Herred", s. 338-39. – Carl Langholz i "Personhistorisk Tidsskrift" 1985: "Præsteslægten Hemmet i 5 led", s. 210. – Bjørn Sommer i "Slægt og Stavn" 1990:1: "Mads Andersen Listo til Skaungård i Vindum og hans nærmeste slægt. 1. Del.", s. 9-11. – H. Hertzum-Larsen: "Jydske domme og dokumenter 1440-1700", s. 229: **3/12 1632**. - "Præsteindberetninger til Ole Worm", I: "Ålborg og Ribe Stifter 1625-42", s. 232. - H. K. Kristensen, 1944: "Øster Horne Herred", s. 301 f.+ s. 329.- Gunnar Olsen, 1957: "Hovedgård og bondegård", s. 321: **1628**.
- 22 Fr. III. s Matrikel 1664, Nr. 1820, fol. 129 b.
- 23 Chr. V's Matr. 1820 A, fol. 74 a..
- 24 "Præsteindberetninger til Ole Worm" (trykt udg. 1974) I, s. 232. Oplysningen stammer sandsynligvis fra 1638.

*Signieur underskrevet af Sr JACOB KNUDSEN paa Østergaard og NIELS SØRENSEN i Ølgoed Bye, hvorefter fremkom samme Hartkorns Beboere med deres Fæstebreve, Nemlig 1. CHRISTEN MADSEN med sin paa Falgaard af Sal: CHRISTEN LAURSEN KRARUPs Dato 21de November 1707 udgifven, som fandtis af NIELS SØRENS. i Skierbæk Mølle siden paaskreven at emelte CHRISTEN MADSEN unde samme sit Sted Hesselgaard for Afgift 16 Sldr.” – Fol. 112 b i samme skifte nævnes Tiistrup Sogn ... Gaarde: ”LAURIDS PEDERSEN og HANS LAURSEN nu LAURS MADSEN, KNUD CHRISTENSEN og MADS KNUDSEN efter Nye Matricul Htk. 10 Tdr. 4 Skpr 1 Alb.” – Laurs Madsen i Gårde er 21/5 1727 som ”mosters mand” formynder for børnene på skiftet efter svogeren **Peder Lauridsen Fønss**, sammen med deres farbror, Overtolder i Christiania i Norge, **Niels Lauridsen Fønss**, og **Christian Krarup** til Dejbjerglund ved svigerfar **Niels Biugum** til Viumgård.*

5a3a) LISBETH JEPSDATTER (født på List og døbt 6/7 1704, begr. 21/6 1711 i Ølgod). –

5a3b) JOHANNE JEPSDATTER (født på Harkes og døbt 16/1 1707, begr. 31/5 1711 fra Harkis i Ølgod). –

5a3c) MARCUS LAURSEN på Hesselho, Tiistrup Sogn (død før 1777). - Det må anses for givet, at Marcus Laursen var fæster af en part af gården Hesselho i Tiistrup sogn, hvor han ses at have boet. I jordebogen for Nørholm Gods fra året 1749 oplyses det, at de to mænd i Hesselho, **Marcus Laursen** og **Mads Christensen**, tidligere havde svaret en årlig afgift på 1 ml. 4 skill. Af nogle Tiistrup kirkes jorde, som de havde i brug, men at størrelsen af denne afgift nu ville blive prøvet ved en proces. I øvrigt ses Marcus Laursen den 13 april 1756 på en auktion i Tiistrup by som højestbydende at have købt forskellige effekter, heriblandt en stor fyrretræsstol, to fyrretræsfejle, en øltonde, en sømkasse og to haarvandsflasker.³⁸ – Gift første gang med N. N. CHRISTENSDATTER fra Hesselho, datter af **Christen Madsen** i Hesselhogård og søster til **Mads Christensen** sst. – Gift anden gang med ANNE THOMASDATTER (død 1778 på Hesselho). -

Guldsmed Listos signet. - Illustration fra FRAM : ”Fra Ringkøbing Amts Museer” 1982

25 Gunnar Olsen, 1957: ”Hovedgård og bondegård”, s. 321.

26 H. K. Kristensen, 1944: ”Øster Horne Herred”, s. 329.

27 H. K. Kristensen, 1944: ”Øster Horne Herred”, s. 301 ff.

28 Fr. III's Matr. 1664, nr. 1820, fol. 92 a.

29 Chr. V's Matr. 1688, nr. 1820 B, fol. 26 b.

30 Lundenæs Amts Ekstraskattemandtaller. – Tilsendt mig i afskrift af Ole Bech Knudsen.

31 Rigmor Lillelund og Torben Skov, FRAM 1982: ”Guldsmede i Ringkøbing indtil år 1800”, s. 66-67.

32 Oplysningerne vedr. Harkisgård stammer fra en biografi på internettet. -

33 Kop-og Ildstedsskatten 1689 nævner i Harkes **Apelone Vistis** og **Peder Pedersen**. men frem til 1692 nævnes derefter på Harkes kun **Appelone Vistis**. – I Kop - Heste- Stude – og Rentepengeregnskaberne til 31/12 1699 og 15/2 1700 tilhører Harkes Monsieur **Brobierres** og er beboet af ungkarlene **Peder Nielsen** og **Thomas Nielsen**. – Kopskatteegniskabet til Landmilitsens Mundering forfalden til 11/12 1705 nævner på Harkes: ”**Peder Nielsen** med sin Moder og Søster” og ”**Jep Andersen**, en Landsoldat med sin Hustru.”

34 Lund-Bøvling Amters Skifteprotokol 1727. Skifte nr. 202.

35 Holstebro Købstads Skifteprotokol 1747, fol. 180 a.

36 Lundenæs Amts ekstraskatteregnskaber, tilsendt mig af Ole Bech Knudsen. – I Ølgod Kirkebog er nævnt **Thor Nielsen** af Harkes (ca. 1663-1704, begr. 22/6 i Ølgod) og **Gregers Nielsen** i Harkis (ca. 1671-1707, begr. 21/4 i Ølgod), trolovet 9/11 og gift 30/11 med **Karen Olufsdatter** i Harkis. -

37 Se tråden i DIS-Danmark på nettet: ”Mads Andersen Listo døde da ikke i Skjern, Bølling Herred, Ringkøbing Amt i 1714.” – Heri specielt Søren Agersnaps indlæg.

38 Gunnar Jessen 3/2 2011.

Guldsmed Jens Marcussen Listos underskrift dateret 1728.- Illustration fra FRAM: "Fra Ringkøbing Amts Museer" 1982

5a4) JENS MARCUSSEN LISTO (død 14/9 og begr. 19/9 1747 i Holstebro. - Skifte 13/10 1747 Holstebro Købstad). – Guldsmed. – Tog borgerskab i Ringkøbing 19/1 1720 som Guldsmed. 22/9 1735 sælger han forskellige ting på auktion i Ringkøbing og flytter derefter til Holstebro. I Holstebro bliver han guldsmedesvend hos **Jens Isachsen Lindschou** (død 1745) og hjælper siden dennes enke på værkstedet. – Gift med MARGRETHE CARSTENS DATTER, som forlod ham og rejste til Amsterdam. Som enke vendte hun tilbage til Ringkøbing, hvor hun blev begravet 5/9 1760. –

5a4a) ELISABETH JENS DATTER LISTO (f. ca. 1719). 1747 hos moderen i Amsterdam. –

5a4b) MAREN JENS DATTER LISTO (f. ca. 1725). 1747 hos moderen i Amsterdam. –

5a4c) MARCUS JENSEN LISTO (f. ca. 1728). 1747 i Borris hos sin møster Lene. -

-----

Mads Listo på Vindum Overgård og faderens slægt:

Mads Andersen Listo (født tidligst 1675, død senest 25/5 1746 i Skaber Mølle, Skifte 14/7 1746 sst.).³⁹ træffes 23/11 1699 som Forpagter på Vindum Overgård, Middelsom H., Hald Amt.⁴⁰ – 20/5 og 11/11 1698 var ANDERS JENSEN MØLLER i Højbjerg Forpagter på Vindum Overgård. Relationen mellem Anders Jensen Møller og dennes døtre og Mads Andersen Listo var meget stærk! Så stærk, at Anders Møller og/eller hans døtre altid er at finde blandt fadderne til Mads Andersen Listos børn! – Her må være tale om et forhold imellem far og søn og mellem halvbror og halvsøstre. – Mads Listo må være blandt den slags uægte fødte børn, som faderen efterfølgende med glæde har valgt at lyse i kuld og køn og hjælpe fremad i livet! – Det ser ud til at være Anders Jensen Møller, der har sat Mads Andersen Listos karriere i gang ved at puste til, at denne kom til at efterfølge ham som Forpagter.

MADS ANDERSEN LISTOS FÆDRENE FAMILIE bliver da:

ANDERS JENSEN MØLLER⁴¹ i Højbjerg, Lyngård Herred, Viborg Amt (ca. 1654-1715, begr. 12/7 i Højbjerg).⁴² – 26/2 1684 Foged på Vindum Overgård, da han stævner for gæld på Hids Herredsting (Tingbogen, 98). – 1689 Fuldmægtig sst.⁴³ - 20/5 1698 var **Anders Jensen** i Højbjerg Forpagter på Vindum Overgård og lavværge for enken **Frederikke Christine von der Lith** på skiftet efter hendes mand, Forpagter på Randrup i Vinkel Sogn, **Jørgen Vesterholt** (Skifte 20/5 1698 Hald og Skivehus Amter, fol. 9. –

39 E. Marquard i "Personallhistorisk Tidsskrift" 5. Række bind IV, s. 52 ff.: "Slægtebogsoptegnelser og Stamtavle vedrørende Lønborg, Listov, Strolle, Harlev og Trønner", s. 51-85 og s. 166-178, hvori indgår Frederik Hansen Lønborgs slægtebog fra 1746: "Lønborg". - A. Heise: "Fra Viborgske Arkiver. 4. Skavnsgaard" i "Samlinger til Jysk Historie og Topografi" 1. R. VI, s. 244-45 - Bjørn Sommer i "Slægt og Stavn" 1990:1-2: "Mads Andersen Listo til Skaunsgård i Vindum og hans nærmeste slægt". - Viborg Landstings Skøde og Panteprotokol 1745-52, fol. 126a nr. 16: Proklama af 25/5 1746 (meddelt mig af Ole Bech Knudsen). – do fol. 247b-248a: Arv og gælds fragielse af 4/7 1746. -

40Kop- og Rentepengeskatten af 23. november 1699, Hald Amt, Middelsom H. Vindum Overgaard": Forpagter Mads Andersen: 2 karle 5 Tdlr". - "Samlinger til Jysk Historie og Topographie", 4. Række, bd. VI, a. 179.

41 "Gamle Maren Møllers" blev begravet 5/3 1700 i Højbjerg.

42 Ifølge en lang tradition tilbage fra 1746 skal Ane 644 have været en "Anders Ifjuerssen paa Liste." - Frederik Hansen Lønborgs Slægtebog fra 1746: "Lønborg", publiceret af E. Marquard, 1907 i "Personallhistorisk Tidsskrift", 5. Rk. IV, s. 52 ff.: "Slægtebogsoptegnelser og Stamtavle vedrørende Lønborg, Strolle, Harlev og Trønner". Heri omtales "Anders Iverssen" som søn af Iver Hansen, men slægtskabet mellem Mads Andersen Listo og Frederik Hansen Lønborg må have gået via den for Frederik Lønborg ukendte **Lisbeth Ifjuersdatter** i List (= Ane 645). - Rigmor Lillelund og Torben Skov i "Holstebro Museums Årsskrift" 1979: "Guldsmede i Holstebro i 1700-årene. En foreløbig orientering", s. 113-114. - Rigmor Lillelund og Torben Skov i FRAM (Fra Ringkøbing Amts Museer) 1982: "Guldsmede i Ringkøbing indtil år 1800", s. 66-67. - Carl Langholz i "Personallhistorisk Tidsskrift" 1985:2: "Præsteslægten Hemmet i fem led", s. 210. nr. V.1. - Bjørn Sommer i "Slægt og Stavn" 1990:1: "Mads Andersen Listo til Skaunsgård i Vindum og hans nærmeste slægt."1. del s. 11-12.

43 Præstemantallet ved Hald og Skanderborg Amters Kopskat for 1689, fol. 21. – S. Nygårds Samlinger.

Erik Brejl, nr. 2). – 11/11 1698 var **Anders Jensen** på Vindum Overgård mødt på Viborg Landsting som Fuldmægtig for Kaptajn **Christopher Scheel** til Birkelse med en stævning af 20/9 imod Herredsfoged i Hvetbo og Kjær Herreder **Anders Madsen** i Bjergsted for en dom, denne havde afsagt 13/5.- 1705 Fuldmægtig på Palstrup Gods vegne i sag mod Sognedegnen **Niels Pedersen Brasch** i Hinge på Lysgård-Hids Herredsting.⁴⁴ - Stod fadder i Vindum Kirke til **Mads Andersen Listos** børn 2/4 1705, 18/3 1706, og 7/8 1708. – Kaldes 15/4 1714 i Højbjerg Kirkebog ”*Signr. Anders Jensen i Højbjerg.*” - Ved **Lisbeth Iversdatter** på List i Ølgod far til **MADS ANDERSEN LISTO** (født tidligst 1675, død senest 25/5 1746 i Skaber Mølle, Skifte 14/7 1746 sst.).⁴⁵ . – Gift med **N. N.** (lev. 1708). Hun bar barn til dåb i Højbjerg Kirke 11/8 1696 og 16/2 1699, samt 1701. Børnene var fra Tange, Højbjerg Sogn. – 10/7 1702 bar hun et barn fra Højbjerg. 10/6 1703 og 24/6 1705 et barn fra Tange. 1708 et barn fra Højbjerg. 15/4 1714 et barn fra Tange. – I sit ægteskab far til:

a) ANNE ANDERSDATTER. – Fadeburspige på Fussingø, Ålum Sogn, Sønderlyng Herred, Viborg Amt. - 18/5 1699 stod hun fadder i Ålum Kirke. – 18/3 1706 var hendes mand fadder til **Mads Andersen Listos** barn. - 10/11 1709 stod hun og manden faddere i Vindum Kirke til **Mads Andersen Listos** barn. – Trolovet 31/3 og gift 18/5 1700 i Ålum Kirke med enkemanden, Forpagter på Tjele **JENS NIELSEN S.**⁴⁶ (ca. 1659 - 22/6 1712. – Registrering 22/6 1712 Hald og Skivehus Amter, fol. 216b, fol. 264 og fol. 299b. – Erik Brejl, nr. 27), Forpagter på Holbækgård, siden Tjele, derpå Sødal og siden Lerchenfeldt i Vesterbølle og Holmgård i Skals. – Ægteskab barnløst. – Hendes lavværg var **Hans Mathiassen Wassard** til Testrupgård (ca. 1673-1720). – Jens Nielsen S. blev gift første gang 1694 med ANNE CATHRINE JOHANSDATTER VOSS (død 16/3 1698 på Tjele). -

b) JENS ANDERSEN. – 1712 Foged på Holmgård i Skals, Rinds Herred, Viborg Amt.⁴⁷ – 11/4 1713 var han nærværende på Lerchenfeldt på sin søster Annes vegne, da Vorning Mølle i Sønderlyng Herred, Viborg Amt, som Forpagter **Jens Nielsen** havde ejet siden 1704, blev solgt ved offentlig auktion til Kongelig Herredsskriver i Middelsom og Sønderlyng Herreder Sr. **Otto Pedersen** for 110 rd. Møllens beboer var **Niels Sørensen** (ca. 1657-1727), som årlig skyldte 10 tønder rugmel.⁴⁸ –

c) ELISABETH (LISBETH) ANDERSDATTER MØLLER (begr. 14/3 1757 fra Viborg Sortebrødre). – 6/11 1705 bar hun barn til dåb i Højbjerg Kirke. - 10/11 1709 stod hun fadder i Vindum Kirke til **Mads Andersen Listos** barn. 1712 var hun involveret i en stolestade-strid i Hinge Kirke med **Didrik Vosses**⁴⁹ kone **Maren Andersdatter**, som bliver forliget på Lysgård-Hids Herredsting, således, at **Maren Andersdatter** viger pladsen.⁵⁰ – Trolovet 5/1 og gift 17/6 1711 i Højbjerg Kirke med Herredsskriver i Lysgård og Hids Herreder 1700-1738 **BERTEL BUCH** i Hinge (begr. 23/10 1738 i Hinge. - Skifte Vinderslevgård Gods 1/10 1739, s. 656. - Erik Brejl, nr. 66). Hendes lavværg i 1739 var **Bertel Knudsen** i Holms Mølle, som kom fra Mausing i Vinderslev Sogn, da han blev trolovet 12/6 og gift 10/8 1722 i Serup Kirke, Hids Herred, Viborg Amt, med **Maren Frantsdatter** af Holms Mølle. – **Bertel Buch** blev gift første gang 26/10 1701 i Grønbæk kirke med **Anne** eller **Karen Gregersdatter** (Skifte 22/1 1711). – Deres søn **Peder Bertelsen Buch** (døbt Rogate 1704 i Grønbæk Kirke. Død før 1739). – I øvrigt 3 døtre: **Anne Bertelsdatter Buch**. I 1739 gift med **Jørgen Jacobsen Weinhoff**. – **Ingeborg Bertelsdatter Buch**. – **Else Margrethe Bertelsdatter Buch**. –

d) **BODIL ANDERSDATTER MØLLER** af Højbjerg (død 22/12 1738 hos sin søster i Hinge ”og Dagen før Juledag blev hendes Lig bortført til Højbjerg Kirke for der i Begravelsen til hendes Sal. Mand **Jens Brøgger** at være nedsat.” – noterer Hinge Kirkebog). Kaldes Mselle, da hun står fadder 22/2 1713 i Vindum til **Mads Andersen Listos** barn – og da hun 9/4 1713 i Højbjerg Kirke bærer **Jens Nielsen Corporals** d. 2/4 hjemmedøbte søn af Tange, **Christen Jensen**, til fremstilling i kirken. Bar 11/3 1714 **Mads Berings** datter i Tange, **Johanne Madsdatter Bering**, til dåb i Højbjerg Kirke. - Hun blev trolovet 8/5 og gift 3/7 1715 i Højbjerg Kirke med **JENS PEDERSEN BRYGGER** af Palstrup, som døde i Højbjerg mellem 1720-39. – 1/10 1739 nævnes hun på skiftet efter svogeren, Herredsskriver i Lysgård og Hids Herreder 1700-1738 **Bertel Buch** i Hinge som enke efter **Jens Brøgger**. -

Svigerfamilien: Slægten KRARUP.

44 Poul Fano i ”Fra Viborg Amt” 1999: ”Lysgård-Hids Herreders Retskreds gennem 300 år,” s. 49. – hans artikel findes også på internettet.

45 E. Marquard i ”Personalhistorisk Tidsskrift” 5. Række bind IV, s. 52 ff.: ”Slægtebogsoptegnelser og Stamtavle vedrørende Lønborg, Listov, Strolle, Harlev og Trønner”, s. 51-85 og s. 166-178, hvori indgår Frederik Hansen Lønborgs slægtebog fra 1746: ”Lønborg”. - A. Heise: ”Fra Viborgske Arkiver. 4. Skavnsgaard” i ”Samlinger til Jysk Historie og Topografi” 1. R. VI, s. 244-45 - Bjørn Sommer i ”Slægt og Stavn” 1990:1-2: ”Mads Andersen Listo til Skaunsgård i Vindum og hans nærmeste slægt”. – Viborg Landstings Skøde og Panteprotokol 1745-52, fol. 126a nr. 16: Proklama af 25/5 1746 (meddelt mig af Ole Bech Knudsen). – do fol. 247b-248a: Arv og gælds fragøelse af 4/7 1746. -

46 JENS NIELSEN S. (for Soby ?) var bror til Sættedommeren i Oustrup, Øster Alling Sogn, Sønderhald Herred, Randers Amt, SIMON NIELSEN, og formodes at være barnebarn af Herredsfoged i Sønderhald Herred SIMON NIELSEN i Andi, Skorning Sogn, hvis søn, NIELS SIMONSEN, var gårdmand i Soby, Sønderhald Herred. Han var i første ægteskab far til præsten Hr. NIELS JENSEN WINDING. – Se min ”Herredsfogeder og Tingsteder” ved nr. 11.

47 Kalo Amts Skifteprotokol 1712, fol. 231 a: ”Bortskyldige Gield no 10 ”**Jens Andersen foged paa Hollemgaard, dend Sl. Mandis Suoger ... 235 Rd 4 Mk 10 Sk.**”

48 A. C. Fiil Pedersen i ”Fra Viborg Amt” 1954: ”Tre vandmøller”, s. 126.

49 **Didrik Voss**, Gårdfæster i Frausing, Hinge Sogn, kan være søn af Ridefoged, Fuldmægtig og Forvalter på Vinderslevgård endnu 1687, **Johan Voss**, der oprindeligt boede i Sønderborg,, - og bror til **Christian Johansen Voss** (30/6 1664-3/3 1737, begr. i Århus Domkirke) og til **Anna Cathrine Johansdatter Voss** (død 16/3 1698 på Tjele), gift 1694 med **Jens Nielsen S.** på Holbækgård, senere Forpagter på Tjele, som blev gift anden gang med **Mads Andersen Listos** halvsøster på fædrene side, Fadeburspige på Fussingø, **Anne Andersdatter** (Se: ”Herredsfogeder og Tingsteder” ved nr. 11). -

50 Poul Fano i ”Fra Viborg Amt” 1999: ”Lysgård-Hids herreders retskreds gennem 300 år,” s. 51-53.

imellem dem ved **Galtho** den 19 august sidst forleden, hvor han fik en liden skade i hans knæ af et væрге, som uformodende imellem løb påkom, og ikke af nogen forsætslig vis ham på livet at efterstræbe. Men derefter straks på sin hest er hjemredet til Krarup, og siden på 5te uge er død blevet. Hvorom 4 sandemænd, nemlig **Michel Nielsen** hans medfølgere skal have tilsvoret fornævnte **PEDER JØRGENSEN** banemand at være, og fra sin fred, efter klage og medfølgende vidner i sagen ført er. Og ikke skal have agtet eller anset samme tumult eller skade ikun med forsætslig vis at være sket, men formedelst den dødes høje efterstræbelse og underløb imod **PEDER JØRGENSEN** vilje at være sket, som han med sin højeste ed sig påberåber aldrig at have haft enten i tanke eller sind ham nogen skade at ville gøre. Tilmed ej heller anset hvad badskæreren ham har haft under hænder skaden at kurere, som skal være en mand i landsbyen boende ved navn **Jens Jensen** i Stensig, som uforfaren er udi badskærkunsten, og aldrig det har lært, ej heller havde de medikamenter en ret forfaren badskærer bruger dertil. Men mener han den første årsag er i hans død, idet han havde fordrevet skaden og har skåret to store huller, et i hans tykke lår oven for knæet og et neden for i "kalfvæn" på benet. Hvoraf ham og anden svaghed i livet er tilslagen og derover død blevet. Tilmed skal han ikke heller i hans yderste fuldkommeligen klaget over ham, sin rette banemand at være, men mere undskyldt ham, og påanket en anden karl, som hos var i samme tumult, såvel som badskæreren, som af synsvidner og vidnesbyrd med andet mere er, forfares kan. Men fornævnte fire sandemænd mere har efterfulgt andre adskillige vidner, nemlig sognepræstens **Hr. Otto Pedersens** hjemmegjorte skriftlige vidne, som dog for Herredsprovsten skal have været indstævnet på sin ed sin sandhed derom skulle vidne, og ikke ville, men dog det i betænkende, som provstens bevis derom formelder. Menende derfor ikke, hans vidne så rigtig at være, som det sig bør. Dog alligevel skal samme sandemændstov, såvel som vidnerne til landstinget være konfirmeret, men af kristelig medynk og samvittighed har de aktet og anset til landstinget "wdflycht" badskærerenes gerning og forsømmelse med andet mere, og det cioteres til førstkommende herredage udi rette. Hvorfor fornævnte **PEDER JØRGENSEN**, efter forberørte omstændigheder, formoder samme landstingsdom såvel som sandemænds tov, såvidt hans fred sig belanger, magtesløs at blive, og han igen på sin fri frelse at komme. Desligeste han eller hans fuldmægtig videre ved at berette etc. "Anderschhoff" den 3 januar 1637". Citant: **Hr. Otto Pedersen** i egen person at møde, som ikke ved ed for herredsprovsten ville vidne, og **Jens Jensen** som lader sig badskær at være, og i egen person at møde. Samledes **Michel Nielsen** i Rimlund med hans medfølgere sandemænd, som derom svoret har. Så og **OLUF HANSEN** i Stenderup eftermålsmand på den dødes slægts frænders vegne alle at møde. Dog ville vi etc. Actum ut supra". I Viborg Landstings Dombog 1636 er noteret, at "**Laurids Hansen** i Krarup blev hugen sin dødtzsaar 19 Augusti og døde den 22. Sept forleden". -- Gift o. 1626 med N. N. - Der kendes følgende børn:

a) **CHRISTEN LARSEN KRARUP** (f. ca. 1628, død 26/4 1711 på Vindum Overgård. Barnløs).⁵⁵ - Havde i 1668 været Kornskriver ved Proviangården i København, men drev selv handel og havde ejendomme, først i Østergade og senere i Købmagergade i København. – 5/12 1671 lovede han at være væрге for **David** og **Philip Watson**. – 24/1 1672 påtog Christen Lauridsen Krarup "på Proviangården" sig tillige værgemålet for **Steward** og **Christian Watson**. - 30/12 1672 oprettede han testamente med sin hustru, hvori bestemtes, at hendes børn skulle arve al middel og formue efter faderen **Johan Watson**, når den bortskyldige gæld var betalt. Dog skulle midlerne blive bestående hos **Christen Lauridsen Krarup**, som skulle drage en ret faderlig og flittig omsorg for alle børnene, og lade dem kristelig og vel optugte. Desuden blev det understreget, at **Christen Lauridsen Krarup** ikke skulle være forpligtet til at svare eller betale nogen af **Johan Watsons** obligationer eller sedler, udover hvad der således var fastsat i skiftet fra Stadsretten af 1671. – 1674 udlånte han 1.400 rdl. til **Peter Charisius** til Palstrup med sikkerhed i en del jordegods i Tistrup Sogn ved Varde, bl. a. en gård i Gaarde, som beboedes af **Laurids Pedersen** og **Hans Lauridsen**. – 1677 stillede **Jens Juel**, **Niels Juel** og **Christen Lauridsen Krarup** i fællesskab en kaution på 600 rdl. til en Kaperkaptajn, "som skulle kapre franske og svenske skibe." - 1678 overtog han pantet fra **Peter Charisius** som ejendom. – 1680 solgte han gården i Østergade. – 11/8 1682 overtog han på Juillingeholm i Sønder Omme Sogn hovedgården Mullerup, Gudbjerg Sogn, Gudme Herred, Svendborg Amt, for 20.735 rdl. – 6/9 1682 dømtes han ved Højesteret til at være sine stedbørns væрге. – 11/3 1687 bevilgedes han at måtte oprette testamente, da han ingen børn havde. I sin ansøgning meddeler han, at han er 59 år.⁵⁶ 18/7 1691 fritoges han ved højesteretsdom for at være sine stedbørns væрге. Han boede på Mullerup indtil han år 1699/1700 mageskiftede den med Vindum Overgård, Vindum Sogn, Middelsom Herred, Viborg Amt, som han kunne rykke ind i pr. 1/5 1700. - 1697 købte han på auktion Skærbæk Mølle i Ølgod Sogn, som han 5/3 1698 skænkede sin søstersøn **Niels Sørensen Mossbøll**. - I en ansøgning til Kongen år 1700 skriver han om sig selv, at han er "født af fattige ærlige Bønderfolk, men Gud Allermægtigste har givet mig lykke udi Købmandshandel, og det fornemmeligen med udenrigs Købmænd udi England, Holland og andre Steder."⁵⁷ -1701 skænkede han en bondegård i Brudager på Fyn til "ædel, dyderig og gudfrygtig mø" **Margaretha Sophia Eliasdatter Spleth**, som i 1713 ansøgte om at blive sin egen væрге. Hun nævnte i ansøgningen, at hun "for nogle år siden af hendes mormoders mand, afgangne **Christen Lauridsen Krarup**, skal være givet og skødet en bondegård på Fyn." - 1703 21/7 ses han i Vindum Kirkebog at have haft **Anders Hoxløv** som Præceptor til "de unge Krarupper paa Vindum Overgaard", mens **Rasmus Madsen Hvas** var hans Håndskriver sst. og **Stivart Hansdatter Krarup** Forpagterske sst. – 7/11 1705 fik Christen Laursen Krarup, "der snart opholder sig på sin gård Vindum Overgård og snart på sit Strøgods i Ribe Stift", kongelig bevilling på at lade sig betjene af præsten i Hodde og Tistrup, Øster Horne Herred, Ribe Amt, og i presserende tilfælde af nærmest boende præst.⁵⁸ – 1708 solgte han Vindum Overgård til **Janus Friedenreich** til Palstrup, som udstedte en obligation på 18.000 rdl., "som skal være destineret til at fyldestgøre det Testamente Monsr. KRARUP gjort haver, saa vidt det kan tilstrække."⁵⁹ Samme år skænkede han Skaunsgård til Mads Andersen Listo med henblik på, at dennes nyfødte

55 Ole Bech Knudsen i "Slægten" nr. 43. Januar 2011: "Krarup-slægtens rige arveonkel, Christen Lauridsen Krarup (ca. 1628-1711) til Vindum Overgård", s. 53-60. – Danske Kancelli: Fynske og Smålandske Tegnelser 1708-15, fol. 356 a-b. -

56 Ole Bech Knudsen i "Slægten" nr. 43. Januar 2011, s. 59. – Danske Kancelli. Indlæg til Fyenske og Smålandske Registre, 1687, nr. 22.

57 Danske Kancelli: Indlæg til Fyenske og Smålandske Tegnelser" 1700, nr. 16.

58 Danske Kancellis Jydske Registre bind 22, fol. 388, nr. 139. – S. Nygårds Samlinger.

59 Ole Bech Knudsen i "Slægten" nr. 43. Januar 2011, s. 59-60.

datter, **Christine Johanne**, skulle overtage den, når hun nåede skelsår. - **1710** pålagdes Christen Lauridsen Krarup at yde lån til Kongen imod en obligation på 1.000 rdl. - I **Christen Krarups** testamente, bevilget **11/3 1687** og oprettet **13/10 1706** samt konfirmeret **16/11 1711**, var to af hans broderdøtre, STEWARD og KIRSTEN HANSDØTRE KRARUP hovedarvinger. Steward var jo opkaldt efter Christen Krarups hustru Stewart Ward – og Kirsten kan på lignende måde være opkaldt efter en Christen Krarup nærtstående kvinde. Sammenlign med, at kun de to af Søren Madsen Listos børn blev testamentariske arvinger efter Christiana Stivart Moth! De kan dog også være hovedarvinger fordi de begge har boet hos deres farbror på hans gamle dage. – Gift efter Kongelig bevilling af 6/5 1672 til stuebryllup med enken STEWARD WARD (født udenlands, død før 5/1 1673, begr. om aftenen efter bevilling af 7/1 1673. – Skifte sluttet ved Hofretten 12/11 1673). - Hun gift første gang med N. N. ROBIN (i Helsingør?). - Hun gift anden gang efter Kongelig bevilling af 5/6 1659 til bryllup i huset med sin fæstemand, Kongelig Konfektør og Sukkerbager i København JOHAN WATSON (død 30/11 1670). Ejer af gården Matr. nr. 34 Købmager Kvarter i Østergade, som Christen Krarup ejede fra 1672-1680. –

b) HANS LARSEN KRARUP i Gårde, Tistrup Sogn (lev. 1688) – (død før 7/6 1701, da broderen er værge for hans datter). – Han skal ifølge et sagn have været gift med en skotsk kvinde af Dronning **Elisabeth Stuarts** (eller **Stewerts**) hofstab.⁶⁰ - I 1664 bebor **Hans Lauridsen** og **Laurids Pedersen** en gård, som hedder **Gaarde** i Tistrup Sogn, som fæstere under **Henrich Thott**.⁶¹ **Laurids Pedersen** er Henrik Thotts Fuldmægtig på egnen.⁶² – 1674 lånte **Peder Carisius** til Palstrup 1.400 rdl. af Christen Lauridsen Krarup mod sikkerhed i en del jordegods i Tistrup Sogn, bl. a. en gård i Gårde, som beboedes af **Laurids Pedersen** og **Hans Lauridsen**.⁶³ 1688 ejes gården af **Christen Laursen Krarup** til Mullerupgård. Beboerne er **Laurs Pedersen** og **Hans Laursen**.⁶⁴ Gårdens hartkorn er steget fra 6 Tdr. 6 Skp. 2 Fi. 2 Alb. i 1664 - til 10 Tdr. 4 Skpr. 1 Alb. i 1688. – Det må bemærkes, at datteren INGER blev gift i sin fars levetid, samt at også døtrene KIRSTEN og STEWARD var i tjeneste hos deres søster mens faderen levede. - 23/8 1717 holdtes skifte efter Niels Sørensen Moesbøl: Fol. 112 b i samme skifte nævnes Tiistrup Sogn ... Gaarde: "LAURIDS PEDERSEN og HANS LAURSEN nu LAURS MADSEN, KNUD CHRISTENSEN og MADS KNUDSEN efter Nye Matricul Htk. 10 Tdr. 4 Skpr 1 Alb." - Laurs Madsen var i 1713 blevet gift med **Mads Andersen Listos** halvsøster, SOPHIE MARCUSDATTER, der havde tjent ham der 1711-12. – Christen Lauridsen Krarup har åbenbart skænket Gårde i Tistrup Sogn til Mads Andersen Listo. – Hans Larsen Krarup kan have været flere gange gift. – CHRISTEN KRARUP til Dejbjerglund (ca. 1699-13/5 1769) kan være en sildefødt søn af Hans Larsen Krarup, der er vokset op hos farbroderen Christen Larsen Krarup uden nogen erindring om sin far, og derved halvbror til de fire kendte døtre.

ba) INGER HANSDATTER KRARUP (16.- 1730, tabt Skifte afsluttet 9/10). – Ifølge Nyborg Amts Kop-og Ildsteds-skatteregnskab 1688 havde hun og manden 2 piger (tjenestepiger) boende, som hed **Kirsten** og **Stifuart Hansdøtre**, dvs konens søstre.⁶⁵ - Gift første gang ca. 1687 med HANS THOMESSEN til Vormarkgård (ca. 1644- 4/3 1699, Ligsten i Hesselager Kirke), der var søn af gårdfæster u. Mullerup Gods i Brenderup, Gudbjerg Sogn, Gudme Herred, Svendborg Amt, **Thomas Jensen** (lever 1705 som aftægtsmand) og hustru **Karen Hansdatter** (16.- 1705, Skifte 2/10 Mullerup Gods), hvis arvinger var børnebørnene på Vormarkgård. – **Hans Thomesen** købte Vormarkgård 1694 af **Vincent Lerche** til Rygård imod en panteobligation på 4.000 rdl- -Gift anden gang 1701 med HANS CHRISTENSEN ANCKER, som gifter sig anden gang med **Mette Marie Jacobsdatter** (var død 10/9 1749). **Ligstensindskriften** i Hesselager Kirke lyder således: "Udi en ærefuld Opstandelses Haab hviler herunder den ærlig, høyaectbare og velfornemme nu salig Mand HANS THOMÆSON til Vormarksgaard, som udi Herren hensov d. 4. Martij 1699 udi hans Alders 35. Aar. Oc haver hans efterladte Hustru, den ærlig, dydig oc gudfryctig Matrone, INGER HANSDATTER til Vormarksgaard, med hvilken han levede et christeligt og kjerligt Ægteskab i 12 Aar imidlertid blev af Gud velsignet med 9 Børn, 5 Sønner og 4 Døtre, ladet lege denne Sten over hannem til en erlig Amindelse. Joh. 6"". Følgende **børn 1705**:

baa) CHRISTINE BIRGITTE HANSDATTER KRARUP (f. ca. 1688, begr. 18/3 1728 København Trinitatis). Gift ca. 1714 med OLE BAGER/BAGGER (f. ca. 1684, begr. 29/6 1742 København Trinitatis). Husfoged på Rosenborg og siden forvalter på Overkammerherre Pless' gård. –

bab) CHRISTEN HANSEN KRARUP (f. ca. 1690, død før 1730). Brygger i København, siden forpagter på Fyn. - Gift 13/12 1713 i København Nicolai Kirke med ANNA CHRISTINE NIELSDATTER HIORT (døbt 30/3 1697 i København Nicolai, død 12/12 1771 i Præstø).–

bac) MAREN HANSDATTER KRARUP (f. ca. 1693, begr. 1/8 1746). - Gift ca. 1735 med PEDER BOJE, forpagter på Søholm. Ingen Børn. –

bad) KAREN HANSDATTER KRARUP (f. ca. 1695, død mellem 1705-1730 uden arvinger). –

⁶⁰ Jenny Alkjærslg, 1944: "Huse i Hederanden", s. 34-35: "Hans Larsen Krarup. Vagtmester på Bornholm 1660. Senere i udenlandsk krigstjeneste, blandt andet "Obrist" i Skotland. (Her forelskede han sig i en dame, som hørte til Dronning Elisabeth Stuarts Hofstab, og flygtede med hende til Danmark. Formodentlig er han faldet ved Chotin i Polen 1673). Om den indklammede del har sin rigtighed, er vist ikke afgjort".

⁶¹ Fr. III.s Matr. 1664, nr. 1820, fol. 78 a.

⁶² H. K. Kristensen, 1944: "Øster Horne Herred", s. 272.

⁶³ Ole Bech Knudsen, "Slægten" nr. 43, januar 2011: "Krarup-slægtens rige arveonkel, Christen Lauridsen Krarup (ca. 1628-1711) til Vindum Overgård", s. 57-58.

⁶⁴ Chr. V's Matr. 1688, nr. 1820 B, fol. 2 b.

⁶⁵ Ole Bech Knudsen, "Slægten" nr. 43, januar 2011: "Krarup-slægtens rige arveonkel, Christen Lauridsen Krarup (ca. 1628-1711) til Vindum Overgård", s. 58.

bae) HANS HANSEN KRARUP (f. 18/5 1698, begr. 11/12 1758 i de fattiges jord, Skydebjerg). - Cand. Theol. Skriver i Hesselager. Gift ca. 1730 med KIRSTINE CHRISTENSDATTER (ca. 1664-1751, enke efter Kapellan **Jacob Walter Koch** (død 1708)). Ægteskab barnløst. Flere børn udenfor ægteskab. –

bb) ELLEN HANSDATTER KRARUP (16..- 29/4 1736. Død i Skaber Mølle. – Proklama til arvinger, kreditorer og debitorer på Viborg Landsting 13/6 1736.⁶⁶ – Skifte berammet til Hald Amt 5/10 1736). – 24/2 1706 bar hun **Marcus Jensens** søn af List, **Rasmus Marcussen**, til dåb i Ølgod Kirke. - Gift 1699/1700 med gårdmand i Hiedding, Ølgod Sogn, CHRISTEN MORTENSEN (ca. 1642 –1717, begr. 28/7 i Ølgod, 75 år). – I Lundenæs Amts Kop- og Kvægskattemandtalister 1677-1700 nævnes Christen Mortensen som Gårdmand i **Forsumho**, Ølgod Sogn u. Lindbjerg Gods. 1699/1700 noteres: *"Han haver ingen Børn, ingen Pige, som bør at svares af."* Indtil 1690/91 betaler han kopskat af en hustru med hvem han formentlig har børnene **Bertel Christensen** og **Kirsten Christensen**, der tjener hos ham i 1683– og 1699/1700 har han igen en hustru. - Kopskattemandtallet for Ølgod Sogn til anden termin 1705 til landmilitsens mundering nævner i **"Hieddeho"**: **Las Jespersen**, **Christen Mortensen** og **Hans Gregersen** med deres hustruer – og samtidig er der nye beboere af Forsumho. I Hjedding nævnes **Christen Mortensen** endnu 1710 – Ifølge sin farbror, **Christen Lauridsen Krarups** testamente af 13/10 1706 punkt 5 fik Ellen Hansdatter Krarup foræret Kapital 1.000 Rigsdaler, *"med den Vilkår, at hun årlig af samme skulle nyde den sædvanlig Rente, men Kapitalen af hende at være urørt, og efter hendes død at være hjemfalden til lige deling imellem hendes tvende Søstre, nemlig vores (i 1736) Salig Søster Stivart Hansdatter Krarup, salig Niels Wendelboes til Grauballegård, hendes Arvinger, og mig Kirsten Hansdatter Krarup .. efter bemeldte testamente."*⁶⁷ – Ellen Hansdatter **"Christen Mortensens kone i Hiedding"** bar 24/2 1706 **Marcus Jensen (Listo)**s søn **Rasmus Marcussen** til dåb i Ølgod Kirke. – 2/4 1731 boede hun på Skavns gård i Vindum, da hendes søsterdatters mand, **Seyer Sommer** på Skavns gård, udstedte pantebrev til hende for et lån på 1.000 Rigsdaler til 5 % årlig rente med sikkerhed i Skavns gård, hvori hun meddeltes 2. prioritet efter Viborg Domkirke. **18/11 1733** udstedte hun i Skaber Mølle skøde til Høyædle og Velbyrdige Kancelliråd **Moth** til Qvistrup og hans arvinger *"min tilhørende Bondegård liggendes i Lundenæs Amt , Øster Horne Herred, Ølgod Sogn, udi Hjedding By, som efter nye Landmaalinges Matricel staar for Hartkorn 5 Tdr. 1 Skæppe, en Fjerdingskar, beboes af Peder Nissen og Christen Madsens Enke, skylder aarlig til Landgilde 10 Rdl. siger ti Rigsdaler, hver af dem 5 rigsdaler. Hvilken forskrevne Gård, Grund og Ejendom med sin påstående Bygning, samt alt dessen Landgilde med Ægt og Arbejde, Herlighed, Rettighed og Rette Tilligelse, Fiskevand og Fægang, Tørvegrøft, Lyngslet, Vådt og Tørt, inden Markeskel og udenfor, aldeles Intet undtagen i Nogen Måder af alt det, der nu tilligger, og af Alders Tid der tilligget haver, og bør dertil at ligge med Rette, fornævnte Hr. Kancelliråd **Moth** og hans Arvinger må have, nyde, bruge og beholde til evindelig Arv og Ejendom. Og kender jeg mig og mine Arvinger ingen ydermere Lod, Del, Ret eller Rettighed at have til fornævnte Gård, eller Noget af alt hvis dertil ligger, som for er meldt, i Nogen Måder, så som jeg der for af Hr. Kancelliråd **Moth** haver oppebåret Fyldest og fuld Værd efter min Vilje og Nøje."* m. m. Underskrevet af: **Ellen Hansdatter Krarup salig Chr. Mortensens** (L. S), som Lavværge: **M. A. Listo** (L. S). Efter Begæring til Vitterlighed: **Christen Listo** (L. S.) **H. Listo** (L. S). Tinglyst på Viborg Landsting anno **1733** den **9 December**.⁶⁸ Vitterligheds mændene var hendes søstersønner. - 1735 var hun i Skaber Mølle, Rinds Herred, Viborg Amt, ejet af Mads Andersen Listo. –

bc) STEWART HANSDATTER KRARUP (16..- 1715, død 13/9 i barselsseng, begr. Grønæk-Svostrup). 1688 var hun i tjeneste hos søsteren **Inger Hansdatter Krarup** og **Hans Thomesen**. - Hun var 23/3 1705 Forpagterske på Vindum Overgård. - Gift første gang med SØREN POULSEN (MOTH) (16.. – 1701, begr. 11/3 Odense Sankt Knud. Skifte 4/4 – 5/4 1701 Odense Byfoged XII, 230 a – 241 a. – Søn af Borger og Bøsssemager i Odense **Poul Simonsen Moth** (født ca. 1607 i Flensborg, optaget i Odense Smedelaug 27/10 1645. Underskriver skiftet 5/4 1701). Søren Poulsen blev 8/8 1697 købmand i Svendborg og fik borgerskab som Bøsssemager i Odense 24/11 1700. 1701 var Søren Poulsen i Odense ifølge Nyborg Amtsstues Matrikel ejer af en gård i Brudager Sogn på Fyn. Det var denne gård, Christen Lauridsen Krarup i 1701 skænkede sin steddatters datter, **Margrethe Sophie Eliasdatter Spleth**.⁶⁹ - 7/6 1701 skriver Christen Lauridsen Krarup til skifteøvrigheden i Odense, bl. a.: *"Saasom jeg CHRISTEN LAURITZEN KRARUP til Vindum Overgaard er rette falden Værg for min Broderdatter STYVART HANSDATTER, Sal. SØREN POVELSENS, og hans tvende Børn CHRISTIAN SØRENSEN og CHRISTIANA STYVART SØRENSDATTER, agter jeg at tage bemeldte tvende Børn og deres Moder saavel som deres Arv til mig. Othense 7. Juni 1701."*⁷⁰ – Efter farbroderens død blev hun gift anden gang ca. 1712 med NIELS HENRIKSEN VENDELBO til Grauballegård (16..-1719), der havde været Ridefoged hos sin fætter **Christian Fischer** på Silkeborg. Ægteparret gjorde testamente i 1714, da de har haft et barn, der var død for dem, og *"Svaghed fast daglig tiltager"* hos Niels Wendelbo. Heri bestemtes det, at hustruen skal arve det hele mod 100 rigsdaler til *"samtlige mine andre Arvinger"*, samt at efter hendes død skal hendes børn af første ægteskab arve hende.⁷¹ Efter hustruens død testamenterede han dog sit gods til fætteren **Christian Fischer** og 500 rigsdaler til sin stedsøn. –Børn:

66 Viborg Landstings Dombog 1731-36, fol. 273 a-b. – Meddelt af Ole Bech Knudsen.

67 Transport af 9/5 1736 læst på Viborg Landsting 16/5 1736. – Viborg Landstings Skøde-og Panteprotokol 1731-37, fol. 634b-635a. – Meddelt af Ole Bech Knudsen. – Hendes 2 nævnte søstre tilfaldt i 1736 hver 500 Rdlr. af denne, testamentarisk styrede kapital. – Man kan ikke heraf udlede, at **Ellen Hansdatter Krarup** ikke selv havde livsarvinger – eftersom man jo her fulgte **Christen Krarups** testamente, punkt 5.

68 (LAV) Viborg Landstings Skøde-og Panteprotokol 1731-37 (B 24, 682), fol. 319 a. – Meddelt af Ole Bech Knudsen.

69 Ole Bech Knudsen i "Slægten" nr. 43. Januar 2011, s. 56.

70 Lise Lund i "Personalthistorisk Tidsskrift" 2007: 1: "Var Hans Thomesen og Inger Hansdatter Krarup forældre til Christian Krarup?", s. 97-98.

71 Edvard Egeberg 1924: "Silkeborg Slot" III, s. 139.

bca) CHRISTIANA STIVART MOTH (f. 19/5 1698 i Svendborg og døbt 22/5, død 12/5 1773, begr. i Århus Domkirke⁷² - Skifte 13/4 1773 Århus Købstad, fol. 562. – Erik Brejl, nr. 2182). – Gift første gang 1717 med **Laurids Pedersen Fogh** (begr. 11/10 1742 i Århus Domkirke), forpagter på Skårupgård. De fik 10/6 1735 bevilling på, at den længstlevende må sidde i uskiftet bo i Århus. – Gift anden gang 17/12 1749 i huset i Århus Domsogn med Konrektor ved Århus Latinskole 1728 -1769 **Balthazar Jensen Halse** (14/12 1712 – 1/6 1771. - Skifte Lundenæs og Bøvling Amter 27/6 1771, fol. 462 b. – Erik Brejl, nr. 458), der efterfulgtes af **Thure Christiansen Krarup**. – Fik kaldsbrev 25/5 1737 af Kancelliråd **Christian Moth** til Kvistrup på at blive præst i Vejrum efter Hr. **Svend Christian Heide** og kgl. Korfirmation herpå 26/7 1737. Men dennes efterfølger i 1748 blev i stedet Hr. **Søren Madsen Listo**. - Han døde på Kvistrup. – Skifte 27/6 1771 Lundenæs og Bøvling Amter. – Erik Brejl, nr. 458). De levede i ”20 ½ aars fornøylegt Ægteskab”. På kistepladen over hende og hendes anden mand lyder omtalen af hende således: *”tiltraadte sin Reise til Evigheden” 19 Maj 1698, fortsatte den i 75 Aar med eksemplarisk Afholdenhed i Medgang, uovervindelig Frimodighed i Modgang etc. Og var paa denne Reise en hjerteelskelig Datter, en ”u-skatteerlig” Ægtefælle for de to nu salige Mænd, Laurids Fogh Forpagter paa Schaarupgaard, og Balthazar Halse Herre til Qvistrup, Kancelliraad, Moder til 4 Sønner hvoraf den ene efterlevende Kammerraad SØREN FOGH, beklager Tabet af sin Moder. ”Fuldendte sin Reise” 12 Maj 1773 ”Ved en Salig Indgang i de ævige Boliger”*. I sit testamente af 26/2 1768 kalder hun de tre sønner af CHRISTIAN KRARUP til Debjerglund sine ”fætre”. De arver ved testamente 10.000 rigsdaler hver. - Testamentariske arvinger var: 1) **Balthasar Sørensen Listo**. Søn af **Søren (Madsen) Listo**, Præst i Vejrum. – 2) **Christiana Sørensdatter Listo**. Datter af **Søren (Madsen) Listo**, Præst i Vejrum. – 3) **Christian Moth Christensen Krarup**. Søn af **Christen Krarup**, Præst i Ølby, Asp og Fovsing. – 4) **Jens Halse (Andersen) Listo**, Præst i Ørum, Viskum og Vejrum. – 5) **Richard Listo**, Student. – 6) **Else Halse**. Datter af **Andreas (Richard) Halse**, Præst i Øster- og Vesteralling. – 7) **Else Marie Halse**. Datter af **Andreas (Richard) Halse**, Præst i Øster- og Vesteralling. – 8) **Jens Halse**. Søn af **Balthazar Halses** svoger **Volgast**. – 9) **Else Kirstine Listo**, gift med **Marcus (Pedersen) Høgh**, Præst i Hjeremind, Lee og Hjorthede. – 10) **Mads Listo**. Søn af **Andreas Listo** Forpagter på Himmestrup. Af andet ægteskab. – 11) **Gissel Marie Listo**. Datter af **Andreas Listo** Forpagter på Himmestrup. Af andet ægteskab. – 12) **Christen Krarup**. Præst i Ølby, Asp og Fovsing. Søn af **Christian Krarup** (til Debjerglund). – 13) **Niels Bygum Krarup**. Præst i Vinkel og Rind. Søn af **Christian Krarup** (til Debjerglund). – 14) **Anne Kirstine Krarup**, der døde. Enke efter Rektor **Lange**. Datter af **Christian Krarup** (til Debjerglund). 3 børn: **Georg Frederik Lange** og to døtre. – 15) **Jens Henrik Krarup**. Præst i (St. Jørgens) og Sørup på Fyn. Søn af **Christian Krarup** (til Debjerglund). – 16) **Thure Krarup**. Konrektor i Århus Katedralskole. Søn af **Christian Krarup** (til Debjerglund). - – **Mor til:**

bcaa) SØREN LAURIDSEN FOGH til Låge. Kammerråd. –

bcab) NIELS LAURIDSEN FOGH, Forpagter af Stougård og Alsted. –

bcb) CHRISTIAN SØRENSEN MOTH (f. 21/4 1700 Odense Sankt Knuds Sogn, begr. 12/3 1766 i Viborg Domkirke). – Kancelliråd. Adlet 1750 ”**von Moth**”. Fik i 1719 500 rigsdaler efter sin stedfar. Købte 1729 hovedgården Kvistrup, Gimsing Sogn, Ringkøbing Amt og blev 1735 gift med ANNE KATRINE TRELUND (Død 1741. – Skifte Lundenæs-Bøvling Amter 12/7 1745, fol. 698 f.). –

bcba) JOHANNES CHRISTIANSEN VON MOTH (f. ca. 1736). –

bd) KIRSTEN HANSDATTER KRARUP (lever 14/5 1757 i Skaber Mølle, (Sønder-) Rind Sogn). – 1688 var hun i tjeneste hos søsteren **Inger Hansdatter Krarup** og **Hans Thomsen**. – Gift 1703 med MADS ANDERSEN LISTO (Se nedenfor). –

be?) CHRISTIAN KRARUP til Debjerglund, Debjerg Sogn, Bølling Herred, Ringkøbing Amt (1699- 13/5 1769, begr. 22/5 i Viborg Gråbrødre Kirke), der ikke var testamentarisk arving, men som på skiftet havde modtaget 8.000 rigsdaler efter **Christen Larsen Krarup**, og hvis sønner uden modsigelse fra de øvrige arvinger omtales som ”fætre” og arvinger til CHRISTIANA STIVERT MOTH. – Han kaldes ofte ”**Christen Hansen Krarup til Debjerglund**”, men hans patronym er aldrig påvist. Efter Christen Larsen Krarups død må han have haft ophold hos **Mads Andersen Listo**, et indtryk, der synes at forstærkes af, at han lader sin svigerfar optræde 21/5 1727 på sine vegne som formynder for børnene af afdøde **Peder Lauridsen (Fønss)** ved Ølgod Kirke og hustru **Lene Marie Marcusdatter (Listo)**, der var halvsøster til **Mads Andersen Listo**.⁷³ Åbenbart har Mads Listo, som var rette fødverge, haft akut forfald, og formået **Christen Krarup** til Debjerglund til at være repræsentant i hans sted. - Han blev student 1717 og fik 12/12 1724 på Debjerglund, Debjerg Sogn, Ringkøbing Amt, som han solgte 1768. Jenny Alkjær sig fortæller⁷⁴ følgende lille episode om, da Christian Krarup købte Debjerglund: *”Da Debjerglund i 1724 blev sat til Auktion, kom Christian Krarup kørende langvejs fra for at byde paa den. Det kom dertil, at Debjerglund skulde tilslaaes ham; men saa sagde Auktionsholderen, at siden de ikke kendte noget til ham, og siden han ikke kunde stille Sikkerhed, kunde det ikke blive til noget. Den unge Fremmede lod dem tale ud og vendte sig saa til sin Karl med et sindigt: ”Aa, Anders, ta lige æ Kiest herind!” De tilstedeværende saa til hverandre: Hvad kunde det blive til ? Alles*

⁷² ”Danmarks Kirker” XVII: ”Århus Domkirke” s. 900: ”Forsvundne kisteplader”, nr. 1.

⁷³ Lundenæs-Bøvling Amters Skifteprotokol 1727, fol. 202 b. – Erik Brejls Hjemmeside, nr. 79.

⁷⁴ Jenny Alkjær sig: ”Huse i Hederanden”, 1944, s. 34-35.

Blikke nagledes til Kisten, Karlen kom slæbende med og med et Brag anbragte paa Bordet. Chr. Krarup syntes ikke at lægge Mærke dertil, han slog roligt Laaget tilbage og talte Købesummen, 8.000 blanke Sølvdalere op paa Bordpladen". – 12/7 1745 var han som "fætter" til stede på samfrændeskiftet efter **Christen Moths** hustru **Anne Cathrine Trellund** (død 30/6 1741 på Kvistrup. – Skifte 12/7 1745 Lundenæs-Bøvling Amter, 698) sammen med svogeren **Edvard Trellund**, som var morbror til sønnen **Johannes Moth** (f. ca. 1736). Ud fra sammenhængen kan det ikke ses, om han er fætter til **Christian Moth** eller **Johannes Moth**, men da Edvard Trellund var svoger til **Christian Moth** er det mest sandsynligt, at **Christian Krarup** omtales som fætter til **Christian Moth**. At han i dette tilfælde er betegnet "fætter" og ikke "morbror" til ham kan skyldes, at han er jævnaldrende med Christian Moth. - Ved sin død omtales han i proklama således: "*I nogle og 40 Aar Ejer af Dejbjerglund, men har siden i 1½ Aars Tid boet i Viborg. Død der 13/5 1769. Kun Myndige Arvinger.*" - Gift 20/9 1724 i Sønder Vium Kirke med **CONSTANSE NIELSDATTER BYGUM** af Wiumgård (ca. 1707-1766, død i Bøvling, Skodborg Herred, Ringkøbing Amt). – Datter af **Niels Jensen Bygum** og første hustru **Maren Thuresdatter** af Hemmet Præstegård (døbt 9/3 1687 i Hemmet, og begr. 7/7 1707 sst.),⁷⁵ der blev gift i Hemmet Kirke 28/10 1705. - **Børn:**

bea ?) MAREN CHRISTIANSDATTER KRARUP (hjemmedøbt og død 15/7 1725 i Dejbjerg). - Opkaldt efter mormor.

–

beb ?) CHRISTEN CHRISTIANSEN KRARUP (hjemmedøbt 31/10 1726, i kirke 15/12 1726, død 14/2 1801 i Ølby Præstegård). *Båret af Hr. Mortens kæreste Madame Ide Pedersdatter fra Hemmet, Sr. Niels Bygom, Anders Christensen Thim, Madame Maren Poulsdatter Hr. Peder Wedels⁷⁶ af Stauning, og Demoiselle Kirsten Maria Bygum.* – Opkaldt efter Christen Laursen Krarup. – Student fra Ribe Skole 1746, Cand. Theol. 15/10 1751. – Fik 9/5 1761 kaldsbrev af Kancelliråd **Christian v. Moth** og blev Sognepræst til Ølby, Asp og Fovsing Sogne, Hjerm Herred, Ringkøbing Amt, 18/12 1761-14/2 1801). 1787 og 1801 var han enkemand efter to ægteskaber. – Gift første gang 28/9 1762 i Ølby Præstegård med **DOROTHEA MARGRETHE HANSDATTER LUND** af Ølby Præstegård (1744-12/1 1770). – Gift anden gang 27/9 1771 i Bøvling Præstegård med **JOHANNE SCHOUBOE** af Bøvling-Flynder Præstegård (1746-15/4 1779). –

bec ?) NIELS BYGUM KRARUP (hjemmedøbt 1/1 og fremstillet i kirken 22/2 1727, død 14/2 1799 i Vejrum). *Båren af Ærbare Madame Bygoms af Wiumgård. Faddere: Velærværdige Hr. Peder Wedel i Stauning, Monsr. Niels Bygom af Wiumgård, Hæderbårne Madame Sophia Poulsdatter af Dejbjerg Præstegård, Dydedle Mademoiselle Margrethe af Henne Præstegård.* - Opkaldt efter morfar. - Har oplyst, at faderen arvede 8.000 rigsdaler efter Christen Larsen Krarup. – Student fra Ribe 1746. Cand. Theol. 25/10 1751. Sognepræst i Holmsland 28/1 1762. residerende Kapellan i Ringkøbing og Rindum 24/6 1762, ordineret 24/7. Vinkel og Rind 3/9 1762-72. Kaldet til Vejrum 30/4 1772-1798. Cons.-Ass. 1778. Provst i Hjerm Herred, Ringkøbing Amt, 1782-99. – Gift første gang 28/9 1763 med **CHRISTIANE SOPHIE CHRISTIANSDATTER LODBERG** af Harlev Præstegård (død 25/12 1770). – Gift anden gang med **SOPHIE DORTHA SCHOUBOE** af Bøvling Præstegård (1746-1828). –

bed ?) MARIE CATHRINE CHRISTIANSDATTER KRARUP (født natten mellem 6.-7/2 1729, hjemmedøbt 8/2 1729 og i kirke 3/4 1729, død som ung). *Båren af Madame Sophia Poulsdatter Jørgen Lanngs. Faddere: Velb. Madame Maren Poulsdatter Velærv. Hr. Peder Wedels af Stauning, Mons. Mogens Thims⁷⁷ kæreste, hæderbårne Mademoiselle Marie Sophie Poulsdatter af Stauning Præstegård, Monsr. Bygom af Wiumgaard, og Monsr. Søren Sterm⁷⁸ af Sønder Krumsager.* –

bee ?) ANNE KIRSTINE CHRISTIANSDATTER KRARUP (f. 22/4 og i kirke 11/6 1730, død 1772, begr. 9/10 1772 fra Århus Domkirke). *Båren af Ærbårne Madame Bygoms af Wiumgård. Faddere: Monsr. Mogens Thim af Brejninggård, Skrивerens Monsr. Anders Falch, min kæreste Sophie Poulsdatter, Ærbare Madame Kirsten Marie Sr. Sterms af Wiumgård.* – Kom fra Viborg til sin bror, Konrektor Thure Krarups bryllup. Døde hastig hos Fru Halse. – Gift med Rektor i Ribe **SINNEL LANGE** (begr. 10/2 1756 Ribe Domsogn). –

bef ?) JENS HENRIK CHRISTIANSEN KRARUP (født natten mellem 18.-19/2 1735, hjemmedøbt 20/2 og fremstillet i kirken 17/4 1735, død 24/6 1791). *Båret af Signr. Søren Sterms kæreste fra Wiumgård. Faddere: Velbårne Hr. Kancelliråd Moth til Quistrup, Hr. Peder Wedel af Stauning, min søn Knud Lang, Demoiselle Marie Sophie af Stauning Præstegård, Degnens Peder Vinthers hustru.* – Navnet Jens efter mors farfar. – 11/4 1755 fik han kgl. Bevilling på at

⁷⁵ **Maren Thuresdatter** var datter af Sognepræst i Hemmet og Sønder Vium, Nørre Horne Herred, Ringkøbing Amt, 28/3 1683-9/3 1709 Hr. **Thure Therkildsen** (f. 1640 i Varde) i andet ægteskab 29/12 1685 med **Johanne Jacobsdatter Holm** af Hemmet Præstegård (7/6 1667-29/8 1689). Faderen ægtede derefter præstenken fra Dejbjerg-Hanning Madame **Ida Pedersdatter**, som siden ægtede eftermanden i Hemmet sognekald Hr. **Morten Christensen Friis**. Dennes efterfølger 24/8 1731-6/2 1744 var Hr. **Peder Nielsen Bruun** (f. 1701/02 i Varde), der ægtede Maren Thuresdatters halvsøster **Margrethe Thuresdatter** (f. 1700 i Hemmet, begr. 16/7 1681 i Guldager).

⁷⁶ **Peder Nissenius Wedel** (f. i Døstrup Sogn, død 9/10 1761) Sognepræst i Stavning 14/9 1722-5/4 1738 da han kom til Frederiksborg Slot og Herlev. Han var gift med **Maren Poulsdatter Stauning**, datter af forgængeren 4/8 1688-ca. 1722 Hr. **Poul Pedersen Stauning**. Hendes søster, **Sophie Poulsdatter Stauning** (1694-9/1 1773, død i Ribe) var gift med Sognepræsten i Dejbjerg-Hanning 20/7 1717-30/9 1754 Hr. **Jørgen Knudsen Lang**, der var fra Lemvig. En anden søster, **Marie Sophie Poulsdatter (Stauning)** nævnes som fadder.

⁷⁷ **Mogens Christensen Thim** (f. i Tim 1671). 1713 Forpagter på Dejbjerglund, 1720 Sr., 1723 på Dejbjerglund, 1728-1730 Forpagter på Brejninggård, 1731 Forpagter på Timgård. 1727 var hans kone fadder i Stauning Kirke. 16/11 1731 var han gift med **Johanne Bertelsdatter Lindvig** (begr. 28/12 1731 i Tim).

⁷⁸ Msr. **Søren Sørensen Sterm**. Amtmandens Fuldmægtig på Skrumsager. - Gift 24/5 1729 i Sønder Vium Kirke med **Kirstine Marie Bigum**.

være sin egen væрге med Kancelliråd **Christian Moth** som kurator. - Sognepræst på Avernakø 11/10 1765-68. Ordineret 13/12 1765. Sognepræst St. Jørgens Sogn og Sørup, Sunds Herred, Svendborg Amt, 10/6 1768- 24/4 1791. I sin tid her gjorde han undertiden i kirkebogen optegnelser om vejret.⁷⁹ – Gift 14/11 1765 i Ørbæk med **Sophie Hansen** (f. på Egeskov 7/9 1745). Datter af Forvalter **Niels Hansen**. -

beg ?) THURE CHRISTIANSEN KRARUP (hjemmedøbt 12/8 og fremstillet i kirken 21/9 1736, død 1739). Båret af Madame **Margrethe Thuresdatter**. Faddere: *Ærværdige Hr. Peder Bruun i Hemmet, Monsr. Mads Pedersen Lillelund fra Ryberg, Monsr. Frederich Hammerich Degn i Skjern, Mad. Maren Poulsdatter Hr. Peder Wedels og Demoiselle Ellen Marie Lund fra Slumstrup*. – Opkaldt efter mors morfar. –

beh ?) THURE CHRISTIANSEN KRARUP (f. og hjemmedøbt 26/ 11 1739 og fremstillet i kirken 10/2 1740, død 7/3 1808 i Århus Domsogn). *Båren af Højædle og Velb. Hans Hellevad fra Vennergård. Faddere: Mogens Thiim, Monsr. Friederich Hellevad, Forvalter Steen Rasch, Madame Lund fra Slumstrup og min datter Else Kirstine Lanng*. – Opkaldt efter bror. – 11/4 1755 fik han kgl. Bevilling på at måtte være sin egen væрге med Kancelliråd **Christian Moth** som kurator. – Konrektor i Århus fra 24/2 1769-1781 efter sin fætter **Balthasar Jensen Halse**, der var gift med **Christiane Stivert Moth** på Kvistrup. – 1771 underviste han på 5. Lektie i Århus Katedralskole. - Vicerektor 24/9 1772 ved Århus Latinskole. Rektor – 8/3 1805. Magister. Professor 8/3 1805. – Gift 11/9 1772 i Århus Domkirke med ANNE SOPHIE BILDSØE. – Gift anden gang 21/8 1807 med Jomfru FREDERIKKE MARIE BRØNDUM. –

c) N. N. LARSDATTER KRARUP gift med CHRISTEN PEDERSEN i Krarup, Tistrup Sogn, som 18/3 1662 på Tyrsting Herredsting fik skøde fra **Søren Bertelsen**, født i Levring Præstegård, efter arv fra sin sl. Fader **Hr. Bertel Jacobsen** i Levring på den halve gård i Ring, som **Christen Iversen** bor i og samme dato vedkendte sig den gæld til **Søren Bertelsen** i Levring som lån til køb af en halvgård i Ring, Tyrsting Herred, Skanderborg Amt.⁸⁰ 1664 beboer **Christen Eskesen, Christen Pedersen og M. Hansen** i fællesskab den største gård i Krarup (Htk. 8 ½ Td), hvoraf **Christen Eskesen**, der er herskabets fuldmægtig på egnen, har halvdelen af gården, de to andre hver 1/4. Christen Pedersen var lægdsmand. - H. K. Kristensen fremdrager en episode, hvor **Laurids Pedersen** i Gårde, Tistrup Sogn, der havde efterfulgt Christen Eskesen i Krarup som herskabsfuldmægtig, kom i modsætningsforhold til lægdsmanden (1944, s. 271-72): *"Da kom Lægdsmanden Christen Pedersen i Krarup kørende med Lensmandens Fuldmægtig og tre Officerer eller Soldater samt tre Mænd fra Hessel; de forlangte Skatterne af Faarups øde Gods i Øster Herred, da de havde faaet at vide, at han efter Befaling havde udlejet Jorderne paa Herskabets Vegne. Han (dvs. Laurids Pedersen) ville ikke betale Pengene; men da de ville have taget ham "med Gevalt", maatte han af med dem."*

ca) METTE CHRISTENSDATTER, blev i April 1712 som ubemidlet indskrevet i Ålborg Fattighus i Skolegade efter at have været gift med gårdmand **Mads Olsen** i Hesselho, Tistrup Sogn (død 1711/12). – Af matriklen fra 1688 fremgår det, at Mads Olufsen var fæster af halvdelen af den store gård Hesselho i Tistrup sogn, som havde et hartkorn på 11 tdr. 7skpr. 1 fjd., og som ejedes af den rige godsejer Christen Lauritsen Krarup til Mullerupgaard på Fyn. Godsejeren, der var født i 1628, var morbror til Mette Christensdatter (Krarup), og i 1711 døde han uden at efterlade sig børn. Han efterlod sig imidlertid et testamente, der i rigeligt mål tilgodeså hans slægtninge. I "Meddelelser om familien Krarup" fra 1933 oplyser magister I.C. Hansen, Viborg, efter grundigere undersøgelser sammenholdt med indholdet af Christen Lauritsen Krarups testamente, at hele gården Hesselho ved hans død i 1711 overgik til niecen **Mette Christensdatter** (Krarup) og hendes mand **Mads Olufsen**, der herefter sad som ejere af denne store gård. Efter Mads Olufsens død måtte Mette Christensdatter (Krarup) imidlertid gå fra gården, hvorefter hun indtil sin død fik understøttelse fra et legat som hendes onkel havde indstiftet til gavn for slægten.⁸¹

caa) LAURS MADSEN var fæstegårdmand i Gårde, Tistrup sogn. Folketællingen fra 1688 oplyser, at Gårde havde et samlet hartkorn på 10 tdr. 4 skpr. 1 alb., og at der da var to fæstere, nemlig Laurs Pedersen og Hans Laursen, men ingen af disse to synes dog at være i familie med Laurs Madsen. Den 10 september 1729 ses Laurs Madsen på en auktion i boet efter **Peder Lauritsen Fønbo** i Ølgod at have foretaget forskellige indkøb, bl. A. Omfattende to par grå bukser til 2 rd. 3 mk., en hesteplag til 5 rdr., 3 mr.. 8 skill., en sorthjelmet stud til 5 rdr. 1 mk. 2 skill. Og en pisk med jernknop til 8 skill. Såvel Laurs Madsen som SOPHIE MARCUSDATTER var ud af mere velstående familie, hvilket også tydelig fremgår ved deres trolovelsindførsel i kirkebogen, hvor de har fået et par ord med på vejen. Således ses godsejer Mads Andersen Listo til Skavngaard i Vindum sogn, ..., skriftligt at have meddelt, at hun havde tjent på hans gods i Gårde, Tistrup sogn, fra Mikkelsdag 1711 til årsdagen 1712, og at hun i denne tjeneste havde vist sig ærlig, tro og flittig, ligesom hun havde skikket sig vel, hvorfor Mads Andersen Listo nu bad sognepræsten for Ølgod sogn at medgive hende sit bedste skudsmål. Endvidere har præsten Peter Fanovius fra Hodde, hvorunder Tistrup sogn hørte, til sognepræsten i Ølgod, der skulle vie dem, oplyst, at han selv havde trolovet dem, at de med hinanden over år og dag havde båret dagens byrde, og at de havde lagt fundamentet til deres ægteskabs indtrædelse ved forlovelsen, "hvortil jeg gratulerer dennem begge at deres gruelige forehavende maa skee til Guds Ære og deres Salighed."⁸² - Gift med SOPHIE MARCUSDATTER (LISTO), Mads Andersen Listos halvsøster.

⁷⁹ .. som Nationalmuseet nu gennemlæser i forbindelse med næste udgivelse i serien "Danmarks Kirker." - Se Rikke Ilsted Kristiansen i "Kirkeblog." – "Blog fra Danmarks Kirker" 6/5 2011.

⁸⁰ Erik Brejl, 1995: "Tyrsting Herred", nr. 269 og 270.

⁸¹ Gunnar Jessen 3/2 2011.

⁸² Gunnar Jessen 26/7 2013.

d) N. N. LARSDATTER KRARUP gift med **Søren ...** i Mosbøl, Strellev Sogn, Øster Horne Herred, Ribe Amt og mor til

da) NIELS SØRENSEN MOESBØLL/MORSBØL eller MOESBYE (ca. 1660 -1717, død 24/7 1717 i Skærbæk Mølle, begr. 1/8 i Ølgod. – Skifte 23/8 Lundenæs-Bøvling Amter, fol. 162, 291 b. – Erik Brejl, nr. 28), som ved gavebrev af 5/3 1698⁸³ fik tilskødet Skjærbæk Mølle af Christen Larsen Krarup og tillige ejede de tre byer **Gårde, Hesselho** og **Galtho**. På skiftet efter ham 1717 23/8⁸⁴ mødte Mads Andersen Listo på børnenes vegne, som til dem "*befreundskabet*". - Han var gift med **Anne Nielsdatter** /f. 16., død 1746 i Skjærbæk Mølle. – Skifte 5/12 1746, Lundenæs-Bøvling Amter, fol. 731 b. – Erik Brejl, nr. 171), der var søster til **Karen Nielsdatter** i Adsbøl 3/8 1740 og i Åsted, Kvong Sogn, 5/12 1746. –**Børn:**

daa) SØREN NIELSEN i Skærbæk Mølle, Ølgod Sogn (ca. 1694-1732, - Skifte 16/8 Lundenæs-Bøvling Amter, fol. 65 b. – Erik Brejl, nr. 98). - Gift med MAREN NIELSDATTER, der 3/8 1740 var gift med LAUGE CHRISTENSEN i Foersum. Dennes sønner var **Christen Laugesen** i Gårde, gift med **Sidsel Madsdatter**, og **Søren Laugesen** i Foersom. - **Far til:**

daaa) KIRSTEN SØRENSDATTER (f. ca. 1723), gift før 1746 med CHRISTEN HANSEN i Nørhede i Lyne Sogn. –

daab) CHRISTINE SØRENSDATTER (f. ca. 1727, Skifte 22/4 1750. – Se Skifte 28/12 1775 Lundenæs-Bøvling Amter, fol. 339b efter **Sidsel Madsdatter** i Gårde, Tistrup Sogn. – Erik Brejl nr. 571, sammenlign nr. 171), gift før 1746 med SALOMON LAURIDSEN i Åsted i Kvong Sogn. –

dab) KIRSTEN NIELSDATTER (døbt 23/6 1702, død 1723 i Skærbæk Mølle – Skifte 19/2 Lundenæs-Bøvling Amter, fol. 258, 288 og 291 b – Erik Brejl, nr. 46). **Christen Mortensens** kone i Hiedding bar barnet. Faddere: **Søren Haflund** i Ølgod, **Niels Clemensen**, **Peder Harchis** kone. –

dac) NIELS NIELSEN (f. ca. 1704, død 1723 i Skærbæk Mølle. – Skifte 19/2. – Erik Brejl, nr. 46). –

dad) OLUF NIELSEN (døbt 22/8 1706, død 1725 i Skærbæk Mølle. – Skifte 29/10 Lundenæs-Bøvling Amter, fol. 52 b. – Erik Brejl, nr. 67). **Christen Mortensens** hustru i Hiedding bar barnet. Faddere: **Peder Bøllund, Søren Haflund, Mads Christensens** hustru i Adsbøl. –

dae) METTE NIELSDATTER (f. ca. 1709, død før 1746). Gift med **Søren Jensen Hallum** i Skærbæk Mølle, Ølgod Sogn (Skifte 9/6 1760 Lundenæs-Bøvling Amter, fol. 1 ff. – Erik Brejl, nr. 317). – Han gift anden gang med **Anne Johanne Nielsdatter (Skodsbøl)**, datter af **Niels Nielsen Skodsbøl**, der døde i Skærbæk Mølle (Skifte 29/8 1752 Lundenæs-Bøvling Amter, fol. 155. – Erik Brejl, nr. 227) og hustru **Mette Jesdatter** i Skodsbøl (Skifte 26/3 1734. – Erik Brejl, nr. 104). - **Børn:**

daea) JENS SØRENSEN (HALLUM) (f. ca. 1732). –

daeb) NIELS SØRENSEN (HALLUM) (f. ca. 1735). –

daec) ANNE CATHRINE SØRENSDATTER (HALLUM) (f. ca. 1737). –

daf) BIRGITTE NIELSDATTER (døbt 11/4 1714, Skifte 15/8 1754 Lundenæs-Bøvling Amter, fol. 330. – Erik Brejl, nr. 254). **Christen Mortensens** kone i Hiedding bar. Faddere: **Peder Nissen, Hans Nissen, Niels Clemensens** hustru af Haflund, **Hans Olufsens** kone af Bøllund tillige med **Peder Bøllunds** datter. - Gift første gang ca. 1732 med **Christen Fischer**, der 16/8 1732 var formynder for Søren Nielsens børn og Herredsskriver ved Øster Nørherred, og ved sin død var Herredsfoged, bosat i Nørtarp i Strellev Sogn (Død 1740. – Skifte 3/8 Lundenæs-Bøvling Amter, fol. 421 b. – Erik Brejl, nr. 131). - Gift anden gang 4/7 1742 i Strellev Kirke med Herredsskriver **Jochum Jacobsen Bloch** i Adsbøl. Han havde ca. 1730-36 været Ridefoged og Fuldmægtig på Sæbygård, Bangsbo, Steenshede og Hørbylund. - Om Jochum Bloch blev der før ægteskabet givet udførligt forløfte, indført i Ølgod-Strellev Kirkebog: "*Eftersom Edle og Velfornemme Monsr. Jochum Bloch, som i nogen Aat har opholdt sig i Lyhne Men nu agter at sette Bo i Adsbøl i Strelle Sogn, har begieret Trolovelse for at indgaa Ægteskab med den Edle og Velfornemme Enke Madame Birgitte Nielsdatter, Salig Herritsfogit Fischers, og hand nu ikke kand anskaffe dend skriftlige Beviis, som requireres af den, der skal trolove dem, af Aarsag, at hans Skudsmaal med Paaskrift om Frihed for Aabenbare Egteskabs Løfte for nogen Aar siden ved SøeSkade, som Velbemelte Mons.Bloch har taget, siden*

83 P. H. Haahr, 1955: "Af Tistrup Sogns Saga", s. 99. – Ole Bech Knudsen i "Slægten" nr. 43, januar 2011: "Krarup-slægtens rige arvekonk, Christen Lauridsen Krarup (ca. 1628-1711) til Vindum Overgård", s. 59.

84 Lundenæs-Bøvling Amters Skifteprotokol 1717, fol. 102 a ff.

han Beviser fra den Sogneprest, hvor hand er Opdragen, er med mere bortkommet; saa indestaar vi Underskrevne Herredsskriver udi Øster Herrit **Jens Fischer** og **Søren Jensen Hallum**, boendes udi Skierbæk Mølle, som Forlovere udi denne Egteskabs Sag, og forsikrer Provsten og Sognepræsten Hr. **Ude Haar** i ald Trofasthed, at vi veed god Besked om, at Velbemelte Monsr. **Jochum Bloch** er uforlovet og ikke til Nogen ægteviet, og at Intet paa hans eller Kærestens Side er, som kand hindre velbemelte Personers Trolovelse og Egteskab, som forestaar. Iligemaade tilstaar vi, at og den Straf er vitterlig, hvad Kongens Ritual og Forordning om Egteskabs Forløffte dicterer løse Forlovere. Dette til Stadfæstelse underskriver vi vores egne Hænder d: 10 Maji 1742.” - **Børn:**

dafa) NIS CHRISTENSEN FISCHER (f. ca. 1734). – og

dafb) NIELS CHRISTENSEN FISCHER (f. ca. 1737) –

dafc) BIRTHE JOHANNE JOCHUMSDATTER (BLOCH) (f. ca. 1743). –

dafd) JACOB CHRISTIAN JOCHUMSEN BLOCH (f. ca. 1750). –

dag) CHRISTEN NIELSEN (døbt 17/2 1717, død 1723 i Skærbæk Mølle. – Skifte 19/2. – Erik Brejl, nr. 46). **Lene Marie Marcusdatter Peder Fynboes** hustru bar. Faddere: **Gregers Degn, Simon Haflund, Hans Olufsen, Peder Knudsens** hustru ved Ølgod Kirke. -

Ægteparret Mads Andersen Listo og Kirsten Hansdatter Krarups videre levnedsløb:

Efter i nogle år at have været forpagter af Vindum Overgaard indgår “*høyactbare og velfornemme MADS ANDERSEN oc dend Ærbaarne, Gudelskende oc Dydziirede KIRSTEN HANSDATTER KRARUP paa Vindumovergaard*” ægteskab 20/6 1703 uden trolovelse og lysning i Vindum Kirke.⁸⁵

1704 var Mads Andersen Listo forpagter af **Nørholm** i Torstrup Sogn, Øster Horne Herred, Ribe Amt.⁸⁶ Fra 1705 boede han på **Skaunsgård** i Vindum, Middelsom H., Viborg Amt, hvor børnene hjemmedøbes fra 22/3 1705 til 15/1 1713,⁸⁷ 1714-15 var han på **Lundenæs Slot** i Skjern.⁸⁸ Derefter var han Forpagter på **Randrup** i Vinkel sogn, Middelsom Herred, hvor han nævnes 1717 og 1719.⁸⁹ I 1720 nævnes han igen på **Skaunsgård**, da han og hustruen 26/2 d. å. får kongelig bevilling på, at den længstlevende må sidde i uskiftet bo.⁹⁰

Fra 1708, da Christen Krarup skænkede Mads Listo Skaunsgård med et tilliggende på 21 Tdr. Hartkorn,⁹¹ og indtil 1731, da han bortskøder den til sin svigersøn, SEYER CHRISTENSEN SOMMER (1690-1749), en søn af præsten i Sjelle, Skørning og Låsby Sogne Hr. **Christen Madsen Sommer** og hustru **Ide Margrethe Ottedatter Haslund**⁹² - var Listo ejer af Skaunsgård, som han lod opbygge fra en bondegård til en hovedgård “*sig selv til beboelse*.”⁹³

Forklaringen på Mads Listos midlertidige fravær fra Skaunsgård kan være den, at han 8/3 1713 låner 1640 Rdlr. af sin kones fætter **Niels Sørensen Moesbye** i Skærbæk Mølle⁹⁴ mod at stille sikkerhed i 31 Tdr. 6 Skpr. 3 Fier. 1 Alb. gods i Lundenæs Amt, Øster Horne Herred, Tistrup Sogn, bestående af gårdene **Galthoegård, Hesselhoedgård (Christen Madsens fæsterbrev udstedt på Falgård 21/11 1707 af Christen Laursen Krarup) og Gaardegaard.**

Disse gårde er endnu ikke indløst 23/8 1717; men må til dels være blandt det gods, Christen Krarup skænkede Listo i 1708.

Lundenæs-Bøvling Amters Skifteprotokol 1717, fol. 112 b, nævner, at **Laurids Pedersen** og **Hans Laursen** boede på Gårde i 1688, men at der nu var tre beboere: **Laurs Madsen, Knud Christensen** og **Mads Knudsen**. - 23/8 1717 er han værge for Niels Sørensen Moesbyes børn, på skiftet efter denne.⁹⁵ - 8/4 1718 fik Mads Listo af **Jens Sørensen** skøde på **Skaber Mølle**, Sønder Rind Sogn, Middelsom Herred, Viborg Amt. - 26/2 1720 nævnes han igen på Skaunsgård, da han og hustruen får kongelig bevilling på at den længstlevende må sidde i uskiftet bo. - I 1721 forhandler Listo med Viborg Domkapitel om noget Domkirken tilhørende gods (19 Tdr. 3 Skp. 2 Alb.) i Hald Amt, (Sønder-) Rind Sogn, Middelsom H. og *forpligter* sig ved revers af 8/9 1721 til årligt til Domkirken

85 Vindum Kirkebog. - “Samlinger til Jydsk Historie og Topografi” IV, s.16.

86 “Personregister til Viborg Landetings Skøde- og Panteprotokoller 1690-1805”. Listo, Mads Andersen, Forpagter på Nørholm 1704 bog 33 fol. 380. - Kildestedet er ikke nærmere undersøgt.

87 Vindum Kirkebog.

88 Skjern Kirkebog 1714, 16. Søndag efter Trinitatis - og 1715 23/1.

89 S. Nygårds Samlinger: Rentekammerets Skødebog over bortsolgt Ryttergods, fol. 330 (1717). - Vindum Kirkebog (1719).

90 Danske Kancellis Jydske Registre bd. 25, fol. 498, nr. 27.

91 E. Marquard i Persh. Tidsskr. 5. Række, bd. IV. s. 175.

92 Bjørn Sommer: “Hr. Christen Madsen Sommer i Sjelle, Skørning og Låsby Sogne” - og “Sagn om en præstegårdsbrand i Sjelle Sogn”. 2. udg. 2013.

93 Citat fra 7 Rindbønders klageskrift til Kongen 1730. Publ. sf A. Heise i “Fra Viborgske Arkiver. 4. Skavnsgaard” i: “Samlinger til Jydsk historie og Topografi” I. Række, bd. VI, s. 244-245.

94 Lundenæs-Bøvling Amters Skifteprotokol 1717, fol. 103 b.

95 i Lundenæs-Bøvling Amters Skifteprotokol 1717, fol. 102 a, ff.

at levere den fulde landgilde og 10 Rigsdaler for arbejdspenge samt at svare alle kongelige skatter. Som sikkerhed for aftalen, der godkendes af kongen 1724 25/2,⁹⁶ giver han Domkapitlet pant i Hartkorn 44 Tdr., 1 Skieppe, 3 ørtig 2 Alb.

Åbenbart er det selve **Skaunsgaard** med tilliggende, han har sat i pant! Thi 1722 6/7 skriver Biskoppen **Søren Linstrup** i sin Visitatsbog følgende "An. 1722 d. 6. Julii var ieg paa Schaunsgaard for at besee dend, ifald dend efter giordte allerunderdanigste forslag skulde blive domkirken given til forsikring, og fandt steden ey alleene meget vel bygt, men endogsaa heel frugtbar i mark og enge. Derfra reyste jeg d. 7 Julii til Hiermin kirke."⁹⁷

Handelen kom i orden, og 4/12 1730 indgiver 7 bønder i Rind et klageskrift til Kongen over, at "siden de for 8 år siden skulle gøre hoven til Skaunsgaard i stedet for til Domkirken, har Mads Andersen Listo således med umanerlig Hoveri tribuleret, saa en Del har af Armod maattet quittere, og flere, om slikt skal vedvare, maa med Hustru og Børn lave sig til Bettel-staven."⁹⁸ De beder om et få samme rettigheder som før 1722 og vil så selv svare kongelige skatter og "Kirkens Andel" - "paa det vi en Gang igjen kunde vorde afspændte det haarde Aag og store Trældom."

Afgørelsen, der blev truffet af Stiftsøvrigheden 22/9 1732, gik bønderne imod, de det nu bestående forhold ansås mere betryggende for Domkirken end det tidligere forhold, da bønderne ofte havde vist sig "Efterladende med Betaling og Arbejde".

Godt tre måneder før Viborg-bispens besøg på Skaunsgård i 1722, nemlig d. 30/3 1722 havde Listo modtaget kongeligt Skøde⁹⁹ på **reluitionsrettigheden** - d.v.s. retten til indløsning af et pant - til noget ham nu tilhørende gods, nemlig i **Hald Amt**, Middelsom H. Vindum Sogn **Skaunsgaard**, Matr. nr. 1 (12 Tdr. 2 Skp 3 Ørtig 2 Alb. af 2 Rixdaler Tønden = 24 Rdlr. 70 Sk.), samt i **Koldinghus Amt**, Nørvang H., Brande Sogn, **Grårup** by af Matr. nr. 2 (Hartkorn 2 Tdr. 4 Skepper) den halve part = i Td. 2 Skpr. af én rigsdaler Tønden.

Da selve Skaunsgård nævnes, ser det ud til, at Kongen har haft pant i Listos iboende gård. Forklaringen kan være den, at han havde skyldt kongen 858 Rd. 7 Sk., men at disse nu var betalt med en kgl. Obligation af 22/4 1710 udstedt til **Christen Laursen Krarup** og lydende på 1000 Rigsdaler.

Denne obligation var i 1721 i Mads Listos eje og hen havde tilbudt at anvende den til betalingen, hvilket blev bevilget.¹⁰⁰

I 1726 25/6 brændte **Viborg** by, hvorved Listo mistede en gård på Mathiasgades sydside, **Mathiasgade 78** Matr. nr. 303, tvært overfor Assessor **Kierulffs** Gaard.¹⁰¹ Denne trelængede gård havde han købt i 1722 af **Anne Lykke** til Grinderslevkloster og udlejet en del af den til Kaptajn **Chr. Mechen**. Han mistede tillige en del indbo.

Efter at have afstået Skaunsgård 1731 flytter han og hustruen til **Skaber Mølle** i Sønder-Rind Sogn, Middelsom Herred, Viborg Amt, hvor han bor midt iblandt sine utilfredse hovbønder. - - - "Mons. Mads Andersen Listo fra Schaber Mølle" står fadder i Vindum 1733 29/11 til **Idé Christine Sommer** fra Schaunsgård.

I 1736 23/4 eftergives Mads Andersen Listo i Skaber Mølle en gæld på 28 Rdlr. 72 Sk. til kongens fiskum, som han skyldte for sin på uret papir udgivne - og siden konfiskerede obligation.¹⁰² Begrundelsen herfor angives at være, at han ved Viborg bys brand havde mistet en af de bedste gårde og senere havde mistet næsten hele sin formue, "da Schaber Møllens Rallingshus med Maleværket for omtrent tre Aar siden ved Vaadsild blev lagt i Aske."

Man kan ikke se det af kilderne, men måske var det gået ham bedre i Skaber Mølle, hvis svaret på de Rind-bønders klage over hoveriet til Skaunsgård ikke havde gået dem imod d. 22/9 1732?

25/5 1746 udstedtes Proklama fra Viborg Landsting til Mads Andersen Listos arvinger samt til alle og enhver som har lovligt krav i boet efter ham, til at møde op i Skaber Mølle 14/7 1746, da skiftet efter ham vil blive foretaget, "og meldes ellers til deres Efterretning, at Stervboen ved Registrering og Vurdering paa 30. Dagen er befunden af ganske ringe og fattig Vilkaar, da det ogsaa er bekjendt, at den Salig Mand med sin endnu levende gamle Hustru har 2de Gange lidt Ildebrands Skade, hvorved deres Ejendele er lagt i Aske." - 4/7 1746 fragår arvingerne arv og gæld, hvilket tinglyses på Viborg Landsting 12/7 1746.

Hustruen, **KIRSTEN HANSDATTER KRARUP** (f. på gården Gårde i Tistrup Sogn, Øster-Horne Herred, Ribe Amt, antagelig død i Skaber Mølle, Rind Sogn, Middelsom Herred, Viborg Amt).¹⁰³ var i 1688 – da hendes far endnu levede – i tjeneste på Fyn hos sin gifte søster, **Inger Hansdatter Krarup** og hendes mand. - Hun var i farbroderens testamente af 13/10 1706, der blev kongeligt konfirmeret 16/11 1711, indsat som hovedarving sammen med søsteren **STEWART HANSDATTER KRARUP**, noget der må skyldes, at de begge havde opholdt sig en tid hos farbroderen på Vindum Overgård.- Ved salget af Skaber Mølle i 1757 bestemmes det, at "afgangne **Mads Andersen Listos** Enke ifølge Auktionskonditionernes 2den Post fremdeles nyder og beholder de Værelser, hun i brug haver, med videre, efter derom forhen oprettede Forening og udgivne Fæstebrev af forrige Ejer, hendes Søn **Christen Krarup Listo** af dato 4. Maj 1748." Datum Lee den 14 maj Anno 1757. -

Børnene var følgende:

⁹⁶ "Kronens Skøder" IV, s. 518.

⁹⁷ "Biskop Søren Lintrups Visitatsbog" - v. S. Nygård i "Samlinger til Jydsk Historie og Topografi" 3. Rk. bd. II, s. 99.

⁹⁸ A. Heise i "Fra Viborgske Arkiver. 4. Skavnsgaard" i: "Samlinger til Jydsk historie og Topografi" 1. Række, bd. VI, s. 244-245.

⁹⁹ "Kronens Skøder" IV, s. 264.

¹⁰⁰ S Nygårds Samlinger (RA): "Rentekammeret. Ålborg og Viborg Stifthers Kontor, kommuniserede kgl. resolutioner og renter, nr. 11.

¹⁰¹ "Viborg Købstads Historie" (1940), bind II, s. 522.

¹⁰² S. Nygårds Samlinger (RA): "Rentekammeret." Ålborg og Viborg Stifthers Kontor, kommuniserede kgl. resol. og renter, nr. 8.

¹⁰³ Lise Lund i "Personalthistorisk Tidsskrift" 2007: 1: "Var Hans Thomesen og Inger Hansdatter Krarup forældre til Christian Krarup?", s. 95-96.

1. CHRISTEN KRARUP LISTO (f. 1704 dødsår ukendt) må være ældste søn og født det år faderen var forpagter på Nørholm). Ejer af Skaber Mølle i Sønder-Rind. - CHRISTEN KRARUP LISTO (f. 1704 på Nørholm?). – Ejer af Skaber Mølle i Sønder-Rind Sogn, Middelsof Herred, Viborg Amt. Mistede ved Viborg bys brand i 1726 alt hvad han ejede og levede i 1730 i stor nød. Han ansøgte forgæves om at blive Kontrollør ved Varde med flere toldsteder.¹⁰⁴ 25/2 1735 nævnes han ”af Skaber Mølle”, da han står fadder i Vindum. – 1744 nævnes han i et ekstraskattemandtal som selvejer på Skaber Mølle med 1 karl og 2 piger. – 4/5 1748 får Christen Krarup Listo forening med sin mor om fæstebrev på Skaber Mølle. - 1750 er han selvejer på Skaber Mølle. – 9/8 1756 holdes auktion over Skaber Mølle og Skaber Bro. – 8/6 1757 sælger han Skaber Mølle for 1.551 rdl. til Parykmager i Viborg **Anders Berthelsen Mørch**.¹⁰⁵ – Gift første gang 28/9 1735 i Fjellerup Kirke med Jomfru på Østergård **Marie Anne Soeschou**. De står fadder i Vindum 1741 10/10. – Gift anden gang 18/9 1750 i Langskov Kirke med **Maren Jacobsdatter Kruse** fra Hvolgård. Parret gør testamente 9/4 1753, da de ingen livsarvinger har, og får kongelig konfirmation herpå 28/5 1755. Hun var datter af **Jacob Kruse** og **Elisabeth Lauridsdatter Bang** (død 21/6 1750. Skifte Koldinghus Amt, s. 186. – Erik Brejl, nr. 14) på Hvolgård i Langskov Sogn. – Hans søstersøn (se nr. 5), **MATHIAS SEJERSEN SOMMER**, bor 10/11 1768 på **Gammelgård** i Storrning, men 3/8 1769 i **Skaber Mølle**.¹⁰⁶ 1772 er han flyttet til **Kiilsgård** i Alling(-Tulstrup). Kirkebogen for Vinkel og Sønder Rind Sogne er ikke bevaret før 1814.

2. ELLA LISBETH (ELLEN LISABETH) MADSDATTER LISTO (Hjemmedøbt 23/3 1705 på Skavns gård, dåb publ. 2/4 1705, begr. 26/10 1759 i Hjerminde-Lee). Faddere: Sr. **Christen Larsen Krarup** til Vindum Overgård, **Jens Jacobsen** Foged på Ulstrup, **Anders Jensen** i Høberg,¹⁰⁷ **Hans Hansen**¹⁰⁸ Foged på Randrup, **Stivart Hansdatter** Forpagterske på Vindum Overgård. – 1725 10/8 viedes i Vindum Kirke Sr. **HOLGER CLAUSEN** af Randrup og jomfru Ellen Lisabeth Listo af Schaunsgaard uden trolovelse og lysning. -

3. **ANDERS MADSEN LISTO** (Hjemmedøbt 18/3 1706 på Skavns gård, dåb publ. 23/4 1706, begr. 28/7 1706 i Vindum). Faddere: Ædle **Christen Krarup** til Vindum Overgård, Monsr. **Janus Friedenreich** til Palstrup, Fornemme **Jens Jacobsen**, Fuldmægtig på Ulstrup, **Anders Jensen** i Højbjerg, og **Jens Nielsen**, Forpagter på Tjele. -

4. **CHRISTINE JOHANNE MADSDATTER LISTO** (Hjemmedøbt 18/4 1707 på Skavns gård, dåb publ. 11/5 1707, begr. 28/4 1724 i Vindum). Faddere nævnes ikke. - Ugift. - Da **Christen Laursen Krarup** i 1708 skænkede Skaunsgård til Mads Andersen Listo, var det egentlig på datteren Christine Johannes vegne. Hun var opkaldt efter begge brødrene: Christen og Hans Laursen Krarup. -

5. **ANNE KIRSTINE MADSDATTER LISTO** (Hjemmedøbt 7/10 1708 på Skavns gård, dåb publ. 7/11 1708, død 1737 sst.). Båret af Madame **Linde**. Faddere: Sr. **Christen Krarup** og Sr. **Friedenreich** til Vindum Overgård, Provsten Hr. **Rasmus Fogh**, Hr. **Lorents** i Almind, Studiosus **Poul Paaske**, **Anders Jensen** i Høberg, **Dorthe Fog**, **Stivart Hansdatter**. -- Gift 1731 24/4 i Vindum Kirke med Sr. **SEYER CHRISTENSEN SOMMER** fra Sjelle (1690-9/1 1749, begr. i Næsborg), der med bruden fik skøde på Skaunsgård. I ægteskabet kom børnene **IDE CHRISTINE SOMMER** (1733-34), **CHRISTEN SEJERSEN SOMMER** (31/12 1734-1801), der 1781 var forpagter på Ørslev Kloster og 1801 var forpagter på Astrup,¹⁰⁹ **MATTHIAS SEJERSEN SOMMER** (født og død 1736) og **MATHIAS SEJERSEN SOMMER** (5/6 1737-9/8 1819), der 1769-ca. 1772 bor i Skaber Mølle, men ved sin død er aftægtsmand i Testrup og ”forhen Forvalter”¹¹⁰ og selvejer. – Seyer Sommer giftede sig igen 1740 13/7 med **JYTTE CATHRINE HENRICHSDATTER BARTHLING** af Højslev Præstegård (1714-1800), mor 1741 til **HENRIK CHRISTIAN SEJERSEN SOMMER** (1741-98), skolelærer i Udby på Sjælland.¹¹¹ 1742 sælger Seyer Sommer Skaunsgård og tager samme år ifølge Vindum Kirkebog ophold i Vinkel Præstegård. Han var ved sin død Forpagter på Tolstrup Nørgård i Næsborg.

6. **ANDERS MADSEN LISTO** (døbt i Vindum Kirke 10/11 1709, død 1779 i (Hjerminde—)Lee, begr. 8/9). Faddere: Ærværdige Provsten, Provstens søn, **Jens Nielsen** på Sødal hans Hustru, **Anders Jensens** datter **Lisbeth** i Høberg. - 1728 var han på Bidstrup. -

¹⁰⁴ Christen Krarup Listos biografi er skrevet hovedsagelig ud fra S. Nygårds Samlinger i Rigsarkivet. Disse supplerer til en vis grad også de af E. Marquard i Persh. Tidsskr. 5. række bd. IV meddelte oplysninger om de øvrige søskende.

¹⁰⁵ Kristian Vestergaard, 1975: ”Vandmøller i Viborg Amt.”: Skaber Mølle. – Viborg Landstings Protokollerede Breve 1757, fol. 251a-252b (Meddelt af Ole Bech Knudsen). Tinglyst Viborg Landsting 8/6 1757. -

¹⁰⁶ Søbygård Skifteprotokol 1781, fol. 356 a.

¹⁰⁷ **Anders Jensen Møller** i Højbjerg (ca. 1654-1715, begr. 12/7 i Højbjerg) var **Mads Andersen Listos** far, at domme ud fra hans alder og disse hyppige fadder-forekomster. -

¹⁰⁸ **Hans Hansen Rosborg** (ca. 1670-1752, død på Rosborggård og begr. 24/1 i Mønsted). Søn af **Hans Nielsen** og gift med **Helle Madsdatter**, datter af **Mads Soelesøn** og hustru (begr. 1/3 1733 i Ebeltoft). – S. Nygårds Samlinger.

¹⁰⁹ Søbygård Skifteprotokol 1781, fol. 353 a. Astrup Gods Skifteprotokol 1801, fol. 131-39. Arven efter Forvalter **Christian Seiersen Sommer** deltes imellem helbroderen **Sr Mathias Sommer** fra Palsgård i Hersom sogn, og den afdøde halvbror, skoleholder på Sjælland **Henrich Sommers** 5 børn.

¹¹⁰ **Forvaltertitlen** erstatter i begyndelsen af 1800-tallet **Ridefoged-titlen**. Alfred Kaae skriver i ”Laasby Sogn igennem Tiderne s. 153 (1948) om tilstanden i 1811: ”Således var Kalbygårds Ridefoged - undskyld Godsforvalter - lønnet. Ridefogednavnet var efter hånden gået af brug som mindre fint, og Forvalternavnet svarede egentlig også bedre til bestillingen, han var Regnskabsfører og Godsherrens Fuldmægtig, og som sådan udstedte han ordrer om gårdens drift, mens den praktiske udførelse af arbejdet skete ved **Ladefogeden**”.

¹¹¹ Lengnicks Genealogier: ”Barthling” nævner 2 ægteskaber og de 5 børn.

Nævnes 1737 27/6 som fadder i Vindum. 1752 var han Forpagter på Skjærvad og siden hen blev han Forpagter på Himmestrup - Gift 1. med GIDSEL MARIA JENSDATTER HALSE (1714- 1750, begr. 23/7 i Ginnerup). - 1752 er han Forpagter på Skiervad, da han i Feldballe Kirke d. 28/10 indgår i nyt ægteskab med Jomfru METTE BIERRING fra Møllerup.- **Børn** 13/4 1773:

6a) JENS HALSE LISTO, Sognepræst i Ørum, Viskum og Vejrum. –

6b) RICHARD (ANDERSEN) LISTO, 1773 Student. –

6c) ELSE KIRSTINE LISTO, gift med MARCUS PEDERSEN HØEG, Sognepræst i Hjeremind, Lee og Hjorthede. –

6d) MADS ANDERSEN LISTO. –

6e) GISSEL MARIA LISTO. –

7. SØREN MADSEN LISTO (Hjemmedøbt 31/1 1712 på Skavnsgård, begr. 4/3 1712 i Vindum). -

8. HANS MADSEN LISTO (hjd. 15/1 1713 på Skaunsgård, dåb konf. 22/2 1713, død 1769 på Vester Ølbygård, Ølby Sogn. – Skifte 6/3 1776 Lundenæs og Bøvling Amter, fol. 400 b. – Erik Brejl, nr. 608). Faddere: Hr. **Rasmus Fog** af Bering, Hr. **Jesper Aabye** af Hø(j)b(j)erg, **Sr. Niels Henrichsen Wendelboe** til Gravballegård, Mselle **Christiana Moth**, Mselle **Bodil Andersdatter Møller** af Hø(j)b(j)erg. - Forpagter på Cappel da han i Lemvig Kirke vies 13/10 1746 til PETRONELLE MARIA DØMSTRØM, datter af Sognepræst i Gudum og Fabjerg **Johan Christian Lauridsen Dømstrøm** (Boregistrering Skodborg Herreds Provsti 4/2 1744, fol. 51. Bevilling til uskiftet bo af 22/5 1730. – Erik Brejl, nr. 18) og hustru **Mette Pedersdatter**, som 6/4 1758 boede i Lemvig, da der holdtes auktion over boet på hendes vegne (Skodborg Herreds Provsti 6/4 1758, fol. 265b. – Erik Brejl, nr. 40).. - 1753 forpagter på Tanderup, Bedsted Sogn i Ålborg Stift, da han og hustruen får bevilget, at den længstlevende må sidde i uskiftet bo. “**P: M: Dømstrøm Sal: Hans Listos**” bekræfter 1769 24/12 på Qvistrup bevillingens tekst.¹¹² 6/4 1758 var han endnu på Tanderup. 1776 nævnes som børnenes fædrene frænde **Christen Krarup**, Sognepræst i Ølby og Asp. – **Børn:**

8a) MATHIAS HANSEN LISTO (f. ca. 1751). –

8b) METTE KIRSTINE HANSDATTER LISTO. –

8c) ANNE KIRSTINE HANSDATTER LISTO. -

9. SØREN MADSEN LISTO (f. på Lundenæs i Skjem 15/9 1714, død i Vejrum Præstegård 17/9 1773). Faddere: Sr. **Stephan Nielsen**, Forvalteren Sr. **Rasch**, Monsr. **Lassen**, Suscept.: Madame **Wendelboes**, Min Hustru **Margrethe Elifs.**, Madame **Kirstine Røpstorfs**. - Sognepræst i Vejrum fra 5/7 1748. - Gift første gang 1/5 1750 med GJERTRUD MARIE JENSDATTER MØLLER (ca. 1720- 24/12 1754), datter af Forpagter på Ulsund i Nees Sogn **Jens Olufsen Møller** (Skifte Lundenæs og Bøvling Amter 7/5 1761. – Erik Brejl, nr. 429). - Derpå gift anden gang 1756 29/7 med ANNA CHRISTENSDATTER FRIIS fra Lundgård (1753-11/1 1775), der som enke døde på **Krarupgård** i Hem. - Skifte Hindborg Herreds Gejstlige Skifteprotokol 9/2 1775, fol. 271. – Erik Brejl, nr. 43). 2 af hans børn var 13/4 1773 testamentariske arvinger efter CHRISTIANE STIVERT MOTH (Skifte Århus Købstad 13/4 1773, fol. 562. – Erik Brejl, nr. 2182), da de var opkaldt efter hende og hendes mand. – Børnene af andet ægteskab var arvinger efter deres mormor **Johanne Kirstine Pandrup** på Lundgård (død 12/4 1781 på Lundgård), enke efter Assessor **Christen Friis** til Lundgård.¹¹³

9a) MADS SØRENSEN LISTO (f. ca. 1752). – 1775 Studerende i København. –

9b) GERTRUD MARIE SØRENSDATTER LISTO (f. ca. 1757). – 1781 ugift og tjenende på Spøttrup. –

9c) JOHANNE KIRSTINE SØRENSDATTER LISTO (f. ca. 1758). – 1781 kaldet STINE LISTO. – Gift med Herredsfoged ANDREAS HØYER i Thy. –

9d) KIRSTEN SØRENSDATTER LISTO (f. ca. 1760, død 14/6 1786 i Viborg Gråbrødre Sogn, 26 år og 9 måneder gl.). – Gift med JOHAN FREDERIK THYMEN (død 27/6 1787 i Viborg. – Skifte Viborg købstad, fol. 471. – Erik Brejl, nr. 1468). Kobbersmed i Viborg. –

9da) JOHANNE JOHANSDATTER THYMEN (f. ca. 1782). – 1787 hos sin stedfar **Erik Hiorth**. –

¹¹² Lundenæs-Bøvling Amters Skifteprotokol 1769, fol. 471 b.

¹¹³ S. Nygårds Samlinger. – Skiftebrev i Personaliasamlingen, under "Pandrup." -

9db) ANDREAS SEVERIN JOHANSEN THYMEN (f. ca. 1784). – Kom 1787 mod betaling I huset hos **Th. Schirmer**. – 1801 Bagerdreng i Viborg. –

9e) CHRISTIAN SØRENSEN LISTO (f. ca. 1764). – 1781 18 år og Underofficer ved Det sællandske Regiment i Skive. –

9f) CHRISTIANE SØRENSDATTER LISTO (f. ca. 1765). – Arving 13/4 1773 efter **Christiane Stivert Moth**. – 1781 ugift i Daugbjerg Præstegård. –

9g) BALTHAZAR SØRENSEN LISTO (f. ca. 1768). – Arving 13/4 1773 efter **Christiane Stivert Moth**. – 1781 13 år og hos Assessor Krarup i Vejrum Præstegård. -